

Budget 2018

F R E D E R I K S B E R G
K O M M U N E

Indholdsfortegnelse

Generelt

Indledning	1
Økonomiske nøgletal	5

Udvalg

Bolig- og Ejendomsudvalget	7
Undervisningsudvalget	9
Sundheds- og Omsorgsudvalget	13
Kultur- og Fritidsudvalget	17
Børneudvalget	21
Socialudvalget	25
By- og Miljøudvalget	29
Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget	35
Magistraten	39

Oversigter

Bevillingsoversigt	43
Sammendrag af budget	46
Takstoversigt	50
Aftale om Frederiksberg Kommunes budget 2018	56

Budget 2018

Frederiksberg Kommunes budget for 2018 og perioden frem til og med 2021 udkommer i to dele. Budget 2018 (denne publikation) har til formål at give et enkelt, men samlet overblik over kommunens mål, opgaver og økonomi samt udviklingen på de enkelte udvalg i 2018.

Herudover offentliggøres på kommunens hjemmeside en mere detaljeret og teknisk gennemgang af de enkelte udvalg og økonomien for alle årene i budgettet (2018-21), også kaldet de tekniske budgetbemærkninger.

Budget 2018 indledes med en kort beskrivelse af kommunens overordnede økonomi herunder aftalen om kommunernes økonomi, der sætter rammerne for kommunens service- og anlægsudgifter. Herudover gives et overblik over kommunens samlede økonomi i form af oversigterne Økonomiske nøgletal, Bevillingsoversigt samt Sammendrag af budget. Disse oversigter giver et indblik i hvordan budgettet fordeler sig mellem de enkelte fagudvalg samt hvilken volumen, der knytter sig til de mange forskellige opgaver kommunen varetager.

De enkelte fagudvalg beskrives herefter hver for sig. I disse beskrivelser er der fokus på udvalgets:

- Aktiviteter
- Indholdsmål
- Strategiske tiltag og udfordringer
- Væsentlige ændringer fra budget 2017 til budget 2018
- Anlægsprojekter

Udvalgsbeskrivelserne giver et indblik i de enkelte udvalgs fagområder og udviklingen indenfor disse.

Aftale om kommunernes økonomi 2018

Der er primo juni indgået aftale om kommunernes økonomi for 2018. Centralt i økonomiaftalen er Moderniserings- og effektiviseringsprogrammet, hvor kommuner og stat sammen frigør 1 mia. kr. til effektivisering af de kommunale serviceudgifter. Heraf tilbageføres halvdelen af det frigjorte beløb til kommunerne i forbindelse med økonomiforhandlingerne og

den anden halvdel er til bred prioritering indenfor den offentlige sektor.

Der er herudover aftalt et likviditetstilskud på 3,5 mia. kr. i 2018, hvoraf 1,5 mia. kr. fordeles til alle kommunerne, og et anlægsniveau, der indeholder en forøgelse på 0,7 mia. kr. i forhold til budget 2017. Endelig er der aftalt en statsfinansieret tilskudspulje til skattelettelser på op til 450 mio. kr.

Serviceudgifter

Kommunens serviceramme udgør i 2018 3,997 mia. kr. Heri indgår Frederiksbergs andel af en realvækst i servicerammen på 300 mio. kr., som følge af økonomiaftalen for 2018.

Anlægsudgifter

Der er med aftalen fastlagt en samlet bruttoanlægsramme på 17,0 mia. kr. (ekskl. ældreboliger). Det er 0,7 mia. kr. mere end i 2017. Anlægsrammen fordeles ikke på forhånd ud fra bestemte fordelingsnøgler, men er en del af den koordineret budgetlægning kommunerne imellem. Det kan derfor heller ikke angives, hvor stor kommunens anlægsramme er for 2017.

Overførselsudgifter

Det samlede niveau for overførselsudgifter på beskæftigelsesområdet er opjusteret marginalt i forhold til 2017, hvilket dækker over en række forskydninger mellem de enkelte ydelser. For Frederiksberg betyder ændret lovgivningen for refusion af udgifter til danskundervisning et samlet tab på ca. 14 mio. kr. årligt.

For aktivitetsbestemt medfinansiering er der tale om merudgifter som følge af opjusteret aktivitetsniveau. Udviklingen flugter dog med landsudviklingen og merudgifterne finansieres tilnærmelsesvis ved øget bloktilskud. Samtidig er der ændret lovgivning for regionernes afregning med kommunerne, således at taksterne fremadrettet opgøres aldersdifferentieret. Dette medfører et tab for Frederiksberg, som er finansieret inden for de økonomiske nøgletal.

Finansiering

Aftalen indeholder et likviditetstilskud i 2018 på i alt 3,5 mia. kr., hvoraf 1,5 mia. kr. fordeles efter folketal, og 2 mia. kr. fordeles

efter behovskriterier. Hertil kommer lånepulje på i alt 0,7 mia. kr.

Med aftalen er der afsat til finansiering til et tilskud til skattelettelse med henholdsvis 75, 50, 50 og 25 pct. af nettoprovenutabet i årene 2018, 2019, 2020 og 2021. Tilskudspuljen dækker i modsætning til tidligere år kun for lettelse af indkomsts-katten, og puljen er forøget fra 200 til 450 mio. kr. ud fra ambitionen om, at der kan opnås en samlet skattelettelse på op til 250 mio. kr.

4 mia. kr. af bloktilskuddet er betinget af kommunernes samlede overholdelse af servicerammen samt anlægsrammen. I budgettet er denne forudsat betingelsen opfyldt, således at bloktilskuddet er fuldt indarbejdet i kommunens nøgletal. Sanktionen som følge af den konstaterede skatte-stigningen for kommunerne under ét indgår således ikke i budgettet.

Budgetforlig

Der blev til budget 2018 indgået budgetforlig mellem Det Konservative Folkeparti, Radikale Venstre, Venstre og Danske Folkeparti.

Med aftalen afsætter partierne 4 mia. kr. til service til borgerne og 325 mio. kr. til anlægsprojekter i 2018.

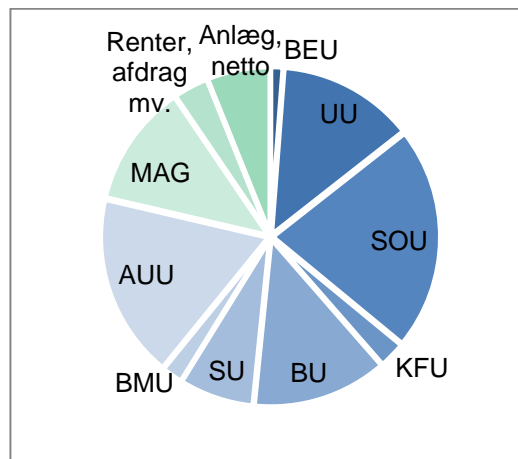
Indenfor disse rammer, er der aftalt en række initiativer herunder effektiviseringer og udvidelser, som beskrives under de respektive udvalg. En samlet oversigt over effektiviseringer og udvidelser kan findes i de tekniske budgetbemærkninger.

De aftalte anlægsprojekter fremgår ligeledes under de respektive udvalg. For en samlet oversigt over anlægsprojekterne henvises til investeringsoversigten, samt anlægsbemærkningerne, der er et bilag til de tekniske budgetbemærkninger.

For en nærmere uddybning af aftalen kan forligsteksten læses i sin fulde form bagerst i denne publikation.

Fordeling af udgifter

Kommunens serviceudgifter er fordelt på de ni udvalg, som uddybes under hvert enkelt udvalg. De finansielle udgifter beskrives kort nedenfor. Fordelingen af kommunens samlede skattefinansierede udgifter ser således ud:

Det finansielle område

Det finansielle område omfatter: Skatteindtægter, Tilskud og udligning, Udviklingsbidrag til Region Hovedstaden, Lånoptagelse, Renter og afdrag, Finansforskydninger samt Tilgang og afgang på kassebeholdningen.

Nedenfor er kort opsummeret vedrørende Tilskud og udligning og skatter, mens på øvrige finansielle poster beskrives i de tekniske budgetbemærkninger.

Tilskud og udligning

Nettoudgifter fra tilskud og udligning udgør 54 mio. kr. i budgetforslag 2018. Heri indgår indtægter fra beskæftigelsestilskud på 229 mio. kr., likviditetstilskud på 28 mio. kr. og udgifter til tilbagebetaling af parkeringsindtægter på 25 mio. kr.

Skatter

I budgetforslag 2018 er indregnet skatteindtægter på 5,7 mia. kr., som er fordelt på følgende poster:

Budgetterede skatter i 2018	Mio. kr.
Kommunal indkomstskat	-5.270
Selskabsskat	-63
Anden skat på indkomster	-34
Grundskyld	-439
Dækningsafgifter	-57
I alt	-5.863

Den kommunale indkomstskat er opgjort ud fra en fastholdt udskrivningsprocent på 22,8 pct. og det statsgaranterede udskrivningsgrundlag for 2018.

Indtægten fra *selskabsskat* er budgetlagt ud fra den endelig udmeldte kommunale andel af virksomhedernes overskud for indkomståret 2015 inkl. efterreguleringer.

Anden indkomstskat omfatter dødsboskatter i komplekse sager, samt forskerskatteordningen.

Grundskyld betales af den afgiftspligtige grundværdi defineret ud fra den offentlige vurdering. De fleste ejendomme på Frederiksberg betaler grundskyld af en værdi lavere end den offentlige vurdering og vil derfor opleve en stigning i grundskyldsudgift på 6,5 pct. i 2018 svarende til reguleringsprocenten fastsat af Folketinget.

Dækningsafgift betales af ejendommens forskelsværdi (bygninger på grunden mv.), samt grundværdi for de offentlige ejendomme, som er fritaget for grundskyld. På erhvervsejendomme er promillen 5 fra 2018 og frem.

Tilskud og udligning

Kommunen har igennem en længere årrække været begunstiget af et meget lavt renteniveau, hvilket har betydet, at kommunens afdrag på metrogælden er sket ekstraordinært hurtigt og med en forkortet restløbetiden i forhold til den oprindelige løbetid for lånet (2056).

Forvaltningen har forvaltningen løbende vurderet såvel muligheden for og fordelagtigheden i en evt. låneomlægning af det eksisterende variabelt forrentet metrolån. Forvaltningen vurderer, at den fortsat lave rente gør det til et gunstigt tidspunkt at foretage en omlægning. Konkret anbefales et lån med en løbetid på 20 år, således at den samlede løbetid ikke overstiger løbetiden for det oprindelige metrolån. Låneomlægning bidrager som finansieringskilde til at bringe balance i økonomien og giver en mere kontrolleret tilpasningsproces, end hvis udgiftsreduktioner eller skattestigninger skulle dække ubalancerne.

Generelle budgetbemærkninger

Styrelsesloven

Det formelle grundlag for udarbejdelsen af det kommunale budget er Lov om kommunernes styrelse (jf. lovbekendtgørelse nr. 318 af 28. marts 2017)

Bevillingsniveau

Driftsbevillingsniveauet ligger på udvalgsniveau med en bruttobevilling til hvert udvalg. Udvalget opdeler sin bevilling i aktiviteter og herunder eventuelt i opgaver, der delegeres til områder og institutioner. Drifts- og anlægsbevillingerne fremgår i dette budgetforslag som nettobevillinger. I de tekniske bemærkninger er bevillingerne angivet som brutto.

Udvalgsstyre

Frederiksberg Kommune har udvalgsstyre, som kendetegnes ved, at den umiddelbare forvaltning af sagsområder og forberedelse af sager til Kommunalbestyrelsen varetages af udvalgene, mens borgmesteren har den øverste daglige ledelse af den kommunale administration.

Kommunalbestyrelsen har i forbindelse med vedtagelsen af kommunens styrelsesvedtægt valgt at benævne økonomiudvalget Magistraten og medlemmerne af Magistraten rådmænd.

Budgetforudsætninger

I beregningen af budgetrammerne er der taget udgangspunkt i budgetoverslagsårene fra budget 2017. Disse rammer er ændret i forhold til vedtagne ændringer i opgaverne til og med de ændringer, der følger af 2. finansielle orientering. Desuden er der indarbejdet nye skøn for demografi-afhængige områder, skatter, tilskud og udligning samt øvrige finansielle poster.

Befolkningsudviklingen

Frederiksberg Kommune udarbejder årligt en befolkningsprognose, der skaber grundlag for såvel den økonomiske som den fysiske planlægning i kommunen. På baggrund af den forventede befolkningsudvikling i Frederiksberg Kommune er budgetrammerne for dagtilbud, skole og fritidsordninger korrigeret. Det samme gør sig gældende for udvalgte delrammer under ældreområdet, sundhed og folkeoplysning.

Befolkningsprognosen udarbejdes ved brug af historiske data vedrørende statusbefolkning og bevægelser samt et boligbyggeprogram, der ligger til grund for fremskrivningen.

Takster

Taksterne er som hovedregel reguleret med den gennemsnitlige pris- og lønudvikling. Takster, der reguleres på anden vis

udover den gennemsnitlige pris- og lønudvikling, beskrives i de respektive udvalgs-gennemgange.

Forsyningsvirksomhed

Budgetlægningen af renovation holdes uden for budgetrammeberegningen, idet området er takstfinansieret og ikke må sammenblandes med det skattefinansierede område. Forrentningen af mellemværendet med kommunen beregnes på baggrund af en dansk 10-årig statsobligationsrente pr. 31. december.

Økonomiske nøgletal

1.000 kr.	B2017	B2018	BO2019	BO2020	BO2021
Ordinær drift					
Forskudsskatter	-5.174.607	-5.270.096	-5.591.810	-5.827.811	-6.071.782
Øvrige skatter	-601.436	-593.021	-625.426	-656.445	-691.626
Skatter i alt	-5.776.043	-5.863.117	-6.217.235	-6.484.256	-6.763.408
Driftsudgifter	5.404.680	5.525.607	5.506.927	5.494.280	5.477.583
<i>heraf serviceudgifter</i>	<i>3.928.374</i>	<i>3.997.009</i>	<i>3.975.750</i>	<i>3.961.265</i>	<i>3.947.249</i>
P/L-regulering			128.104	258.734	391.797
Drift inkl. P/L	5.404.680	5.525.607	5.635.031	5.753.014	5.869.380
Ordinær drift før tilskud og udligning	-371.363	-337.510	-582.204	-731.242	-894.028
Tilskud og udligning	2.713	14.721	277.286	388.499	502.871
Efterregulering, selvbudgettering	0	0	0	-25.337	0
Efterregulering, parkeringsindtægter	14.951	24.973	25.407	26.055	26.720
Udviklingsbidrag til Region Hovedstaden	13.884	14.106	14.640	15.139	15.550
Tilskud og udligning i alt	31.548	53.801	317.333	404.356	545.141
Ordinær drift efter tilskud & udligning	-339.816	-283.709	-264.871	-326.886	-348.888
Renter	22.541	19.490	20.459	20.276	22.902
Strukturel balance (drift, skat, TU og renter)	-317.275	-264.218	-244.413	-306.610	-325.986
Anlægsudgifter, inden for loftet	349.000	325.173	306.880	257.819	219.463
Anlægsudgifter, ældreboliger	36.745	102.666	75.243	67.053	79.991
Anlægsindtægter	-23.269	-56.294	-18.300	-10.600	-10.600
P/L-regulering	0	0	8.996	16.466	21.301
Indskud mv.	0	14.821	11.000	24.699	0
Anlæg i alt	362.476	386.366	383.819	355.437	310.155
Heraf lånefinansieres	0	-106.549	-67.591	-61.872	-75.583
Anlægsudgifter efter lån	362.476	279.817	316.228	293.565	234.572
I alt drift efter tilskud, renter og anlæg	45.202	15.599	71.815	-13.046	-91.415
Afdrag	128.327	91.545	92.079	92.714	95.563
Øvrige finansforskydninger	86.025	17.851	4.220	2.989	-7.804
I alt afdrag og finansforskydninger	214.352	109.396	96.299	95.703	87.759
Skattefinansieret område i alt	259.553	124.994	168.114	82.657	-3.656

1.000 kr.	B2017	B2018	BO2019	BO2020	BO2021
Renovation	-287	3.913	413	413	413
Driftsbidrag, klimatilpasning	-406	-409	-411	-413	-415
Anlægsudgifter, klimatilpasning	23.700	54.000	63.000	63.000	63.000
Lånefinansiering, klimatilpasning	-23.700	-54.000	-63.000	-63.000	-63.000
Brugerfinansieret område i alt	-693	3.504	2	-1	-3
Kasseforbrug uden årlig deponering	-258.860	-99.688	-152.366	-148.143	-80.446
Kasse ultimo uden deponering	709.314	714.656	562.290	414.147	333.702
<i>Deponeringspligt i alt, ultimo året</i>	<i>0</i>	<i>133.840</i>	<i>149.590</i>	<i>84.104</i>	<i>0</i>
Kasseforbrug med årlig deponering	-258.860	-128.498	-168.116	-82.657	3.658
Kasse ultimo med deponering	709.314	580.816	412.700	330.043	333.702

Bolig- og Ejendomsudvalget

Aktiviteter

Udvalget varetager forvaltningen af de kommunale ejendomme og grunde, hvor opgaven ikke er henlagt til andre fagudvalg. Udvalget varetager desuden kommunens myndighedsopgaver i henhold til boliglovgivningen, herunder almene boliger og byfornyelse.

Byfornyelse

Byfornyelse dækker udgifter til at afdrage lån optaget til fornyelse af nedslidte ejendomme iht. den gamle byfornyelseslov. Herudover indgår budget til indfasningsstøtte ifm. byfornyelse efter den nuværende byfornyelseslov.

Byfornyelsen gennemføres som bygningsfornyelse, som omfatter støtte til at forbedre beboelsesbygningerne med flere tidssvarende boliger, og der vil blive gennemført byfornyelse af facaderne på kommunens hovedstrøg. Herudover vil man prioritere byfornyelsesprojekter, der indeholder bykologiske tiltag, der har til hensigt at nedbringe ejendommenes energiforbrug/CO₂-udslip.

I juni 2017 er et forslag om ændring af byfornyelsesloven sendt i høring, som vil medføre væsentlige ændringer i kommunernes finansiering. Umiddelbart vil konsekvensen være en omfattende reduktion af det statslige tilskud til byfornyelse, som kan kræve ændringer i gældende retningslinjer for ansøgninger om byfornyelse og i kommende anlægssforslag.

Under Byfornyelse og boligforbedring budgetteres endvidere til *Ældreboliger*, der omfatter ydelsesstøtte vedrørende privat boligbyggeri.

Driftstilskud til kollegier og andelsboliger omfatter udgifter til ydelsesstøtte til andels- og ungdomsboliger samt driftsudgifter til støttet boligbyggeri, dvs. almene boliger. Efter tidligere lovgivning skulle kommunen betale ydelsesstøtte til finansiering af byggeriet. Forpligtigelsen gælder stadig for en række almene byggerier. Derfor er der stadig afsat budget til kommunens betalinger.

Ejendomme

Ejendomme omfatter to delopgaver:

Beboelsesejendomme og andre ejendomme omfatter udlejningsejendomme,

som udlejes til boligsøgende med særlige behov, der akut er uden bolig. Lejen beregnes efter lejelovgivningens regler.

Ejendomme til kommunale formål, budgetteres under de enkelte serviceområders hovedkonti og vedrører udvendig vedligeholdelse og vedligeholdelse af tekniske installationer, energjudgifter, evt. grundskyld og evt. huslejeudgift til tredjepart.

Grundarealer

Grundarealer omfatter driftsudgifter og lejeindtægter vedrørende arealer og pladser til ubestemte formål.

Indholdsmål

By- og Boligområder

- Sikre et tilstrækkeligt udbud af attraktive og tidssvarende boliger
- Byfornyelse af de dårligste gårdrum og ejendomme
- Sikre flere grønne friarealer

Strategiske tiltag og udfordringer

Bolig- og Ejendomsudvalgets budget er uafhængigt af, hvor mange der benytter byen og kommunens bygninger. Det skaber udfordringer. Særligt i en tid, hvor flere og flere flytter til Frederiksberg. En attraktiv kommune i vækst stiller også krav til vedligeholdelse af kommunens bygninger, hvis standarden ikke skal forringes, når alting bruges mere intensivt.

By- og boligkvaliteten

Investeringen i byfornyelse er væsentlige elementer i bestræbelserne på at styrke Frederiksbergs særlige identitet i byens rum og bygninger. Bygningernes facader fornyes og lejligheder bringes op til nutidens standarder i forhold til toiletforhold og energiforbrug til glæde og gavn for byens borgere og miljøet. Flere funktioner skal tænkes ind, når områder fornyes og forbedres. Udfordringen er, at der skal skabes levende bymiljøer, aktivitet og flere attraktive muligheder for ophold der, hvor livet leves. Så områderne løftes fysisk og socialt, forbedrer livskvaliteten i hverdagen for borgerne og gavner kommunens miljø og økonomi på længere sigt.

Kommunens ejendomme

Vedligeholdelsesbehovet på kommunens ejendomme er på omkring 200 mio. kr. Løbende og planlagt vedligeholdelse er den mest omkostningseffektive vedligeholdelsesstrategi, idet man herved i videst muligt omfang kan undgå akutte skader på ejendommene. Vedligeholdelsesbehovet kan holdes på et fornuftigt niveau med det nuværende budgetniveau.

Samarbejde med de almene boligsekskaber

Ved at understøtte det almene boligbyggeri sikres det, at Frederiksberg så vidt muligt er på forkant i forhold til at imødegå det stigende behov for familieboliger og boliger til studerende til en rimelig pris.

Samarbejde med den almene boligsektor er ligeledes en strategi i forhold til at tilvejebringe et tilstrækkeligt antal flygtningeboliger.

Driftsbevillinger

Drift:	mio. kr. netto
Byfornyelse	29,7
Ejendomme	63,8
Grundarealer	0,8
<i>I alt</i>	<i>94,3</i>

Udvikling i budgettet

I forhold til sidste års budget er budgettet forøget med 1,4 mio. kr. Dette dækker over en reduktion på 6,0 mio. kr., som allerede var indarbejdet i sidste års budget, og en forøgelse på 7,4 mio. kr., som vedrører nye ændringer.

De samlede ændringer fremgår af specifikationen i de tekniske budgetbemærkninger. Ændringer i forbindelse med budgetforliget ses nedenfor.

Budgetforlig

Kommunen har ansvaret for vedligehold af de kommunalt ejede beboelses ejendomme. Indbetalinger til vedligehold sker igennem beboernes husleje. Ikke anvendte midler til vedligehold henlægges til Grundejernes Investeringsfond (GI) og opspares heri.

Ved en endnu mere systematisk planlagt vedligeholdelse på ejendomme med indståender i GI forventes en lidt højere indtægt.

Budgettet til vedligehold af de kommunale ejendomme fastholdes.

Anlæg som vedtaget med budget 2018

Anlæg mio. kr. netto	2018	Samlet overslag
Skybrudssikring af kommunale ejendomme	2,0	10,0
Byfornyelse og boligforbedring	14,3	-
Pulje til imødekommelse af AT-påbud*	3,0	-
Pulje til udbedring og forebyggelse af skimmelforekomster*	3,0	-
Pulje til rådhusarbejder*	7,0	-
Pulje til planlagt vedligehold af kommunens ejendomme	25,0	-
<i>I alt</i>	<i>54,3</i>	<i>10,0</i>

*Note: Puljerne samt byfornyelse er flerårige projekter uden slutdato, hvorfor et samlet overslag ikke er relevant.

Undervisningsudvalget

Aktiviteter

Undervisningsudvalget har ansvaret for folkeskolen på Frederiksberg herunder SFO, klubber, Ungdomsskolen samt rådgivning og specialiserede tilbud, der knytter sig til folkeskolen.

Undervisning

Folkeskolen omfatter ti folkeskoler med tilhørende SFO'er og klubber, to specialskoler og Ungdomsskolen.

Undervisningsområdet varetager en række myndighedsopgaver omkring tilsyn med undervisningspligten, tilsyn og betalinger til frie grundskoler, befordringsgodtgørelse, syge- og hjemmeundervisning samt tilskud til efterskoler.

Fællesrådgivningen for Børn og Unge tilbyder psykologisk og pædagogisk rådgivning til børn, unge og familier herunder et åbent rådgivningstilbud.

Tandplejen

Tandplejen udfører tandpleje for børn og unge i alderen 0 – 17 år. Tandplejen er herudover udfører på dele af omsorgstandplejen.

Ungdomsuddannelse

Frederiksberg Kommunes Ungdomsskole udbyder valgfag på tværs af skolerne samt udbyder undervisningstilbud i fritiden rettet primært mod 14-18 årige. For unge, der bor i Frederiksberg Kommune, er det som hovedregel gratis at deltage på Ungdomsskolens hold.

Unge

Fritidsklubberne er et tilbud til børn fra 4. klasse, og de kan fortsætte i tilbuddet til de er 14 år. For 14-17 årige har Frederiksberg Kommune et ungdomsklubtilbud.

SSP-indsatsen retter sig mod unge som er kriminalitetstruede eller i risiko for at blive radikaliserede.

Institutioner og pladser

Nedenfor ses en oversigt over det antal institutioner, der findes på Undervisningsudvalgets område, samt prognosen for antallet af pladser i 2018.

Skoler og institutioner			
Prognosticeret antal pladser			
Type	Antal	Prognose	
		Klasser	Elever/ Børn
Folkeskoler	10	333	7.479
Skolefritidsordninger	9	-	3.269
Fritidsklub	9	-	2.948
Ungdomsklub	8	-	628

Skolen ved Nordens Plads og Christianskolen er kommunens specialskoler. Herudover er der specialklasserækker på Lindvangskolen (A-gruppen), Søndermarkskolen (C-sporet), Skolen på La Cours Vej (L-sporet) og Tre Falke Skolen (Ungegruppen).

Fra skoleåret 2018/19 etableres en idrætslinje på Tre Falke Skolen.

Der er oprettet modtagehold til undervisning af nytilkomne flygtninge og andre med særligt behov for danskundervisning.

Nedenfor vises antallet af specialtilbud, svarende til det oprettede antal pladser i skoleåret 2017/18.

Specialpladser i Frederiksberg Kommune	
Type	Pladser
Specialskoler	204
Specialklasser	73
Integreret specialundervisning	28
Modtageklasser/hold*	97
Skolefritidsordninger	26
Fritidsklub	37
Ungdomsklub	2

*Forventet antal helårspladser i 2018. Nogle af disse elever undervises i tilbud i andre kommuner.

Indholdsmål

Folkeskolereformen udmøntes frem mod 2020, med afsæt i de fire "Frederiksberg-principper":

- 1) Fokus på fremdrift i læring
- 2) Skolen ud i verden, verden ind i skolen – den åbne skole
- 3) Skolen er tryk, motiverende og aktive-rende, og

4) Fælles ansvar for børnenes udvikling

Som led i Folkeskolereformen er skole, SFO og klub samlet under en fælles ledelse, for at understøtte et intensiveret samarbejde hvor medarbejderne fra sfo og klub indgår i den understøttende undervisning.

Undervisningsudvalget har fastlagt tre overordnede målsætninger for de kommende år som uddybes nedenfor.

Inklusion

Inklusionsindsatsen i Frederiksberg Kommune bygger på følgende fire tiltag:

1. Tiltag der mindsker eksklusion fra almenområdet
2. Tiltag der muliggør en tilbagevenden fra specialområdet til almenområdet
3. Tiltag der kompetenceudvikler medarbejdere og sikrer systematisk vidensdeling
4. Støttetiltag til medarbejdere, der arbejder med børnene

Der er i overensstemmelse med strategien vedtaget en finansieringsmodel, der understøtter etablering af inkluderende miljøer på alle skoler.

Ungdomsuddannelse

Den nationale målsætning for ungdomsuddannelse indebærer, at 95 pct. af en ungdomsårgang skal gennemføre en kompetencegivende ungdomsuddannelse.

Samtlige partier i Folketinget har den 13. oktober indgået en omfattende aftale om en Forberedende Grunduddannelse (FGU) som skal implementeres i budgetperioden.

Et trygt lokalområde

Frederiksberg skal fortsat opleves som et trygt sted at bo og færdes.

SSP-indsatsen, der retter sig mod kriminalitetstruede unge, er forankret i netværksgrupper omkring den enkelte skole.

Strategiske tiltag og udfordringer

Demografisk udvikling

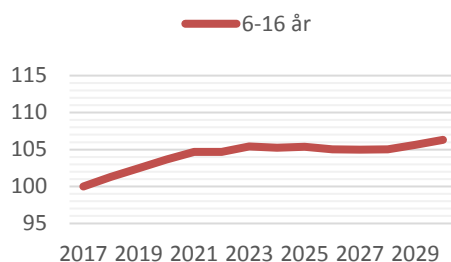
Antallet af skolebørn (6-16-årige) stiger frem til 2021 med omkring 350 børn og unge. Væksten er aftaget i forhold til tidligere prognoser, men frem til 2030 stiger antallet med godt 500 børn og unge. Til

sammenligning udgør elevtallet i en 3-4 spors (antal klasser på samme årgang) skole omkring 800 elever.

Skolen på Grundvigsvej og nybyggeriet mod Henrik Steffensens Vej tages i brug i 2018. Med udbygningen af Lindevangsskolen, Skolen på Nylandsvej og Skolen på Duevej som er taget i brug i skoleåret 2017/18 er behovet for kapacitet dækket frem til 2023/24.

Den demografiske udvikling betyder at Tandplejen tilføres yderligere klinikkapacitet i budgetperioden.

Figur 1 Indekseret (2017=100) udvikling i antallet af skolebørn

Kilde: Frederiksberg Kommunes Befolkningsprognose 2017.

Styrket fokus på læring

Gennem udvikling af kvaliteten i læreprocesserne skal elevernes udbytte af undervisningen forbedres. I budgetperioden fortsættes kompetenceudviklingsprojekt "Læring der ses", som i første fase var støttet af A. P. Møller Fonden med 14,8 mio. kr. (sammen med København Kommune) og i anden fase, hvor mellemtrinnet inddrages, med 8 mill. kr. Projektet "Tidlig literacy – tidlig numeracy" med en bevilling fra fonden på 4,25 mio. kr. afsluttes i budgetperioden. Projektet har fokus på de basale læse- og matematikfærdigheder i indskoling.

Styrket samspil om de unges hverdag

I budgetperioden gennemføres udviklingsprojektet "Den røde tråd i fritidstilbuddet" der har fokus på at skabe helhed i den unges hverdag på tværs af skole, sfo, klub og fritidstilbud.

Specialundervisningsområdet

I budgetperioden vil der være fortsat fokus på specialundervisningsområdet. En analyse om målgruppe, organisering og rammer for Skolen ved Nordens Plads vil sammen med evalueringen af inklusionsindsatserne og en analyse af elever med stort

fravær/skolevægning danne grundlag for nye tiltag på området i budgetperioden.

Digitalisering

Digitaliseringen af folkeskolen fortsættes i budgetperioden med udbygning af IT infrastrukturen implementering af office 365 og læringsuniverset.

I budgetperioden revideres digitaliseringsstrategien for folkeskolen.

Flygtningebørn

Frederiksberg Kommune modtager, i lighed med landets øvrige kommuner, både uledsagede flygtningebørn og familiesammenførte flygtningebørn under 18 år. For de ældste flygtninge, der i Danmark ville have forladt folkeskolen, tilrettelægges et målrettet undervisningstilbud, der peger frem mod hurtig indtræden på arbejdsmarkedet.

Driftsbevillinger

Drift: kr. netto	mio.
Undervisning	715,2
Tandplejen	30,2
Ungdomsuddannelse	13,7
Unge	56,8
<i>I alt</i>	<i>815,9</i>

Udvikling i budgettet

I forhold til sidste års budget er budgettet forøget med 10,1 mio. kr. Dette dækker over en forøgelse på 9,2 mio. kr., som allerede var indarbejdet i sidste års budget, og en forøgelse på 1,0 mio. kr. som vedrører nye ændringer.

De samlede ændringer fremgår af specifikationen i de tekniske budgetbemærkninger. Ændringer i forbindelse med budgetforliget ses nedenfor.

Budgetforlig

For at styrke rekruttering og fastholdelse af lærere i folkeskolen på Frederiksberg øges lønsummen med 5 mill. kr. der udmøntes som løntillæg. I budgetperioden skal lærernes lønudvikling drøftes i lyset af OK18. Samtidig øges puljen til vikardækning.

Skolen ved Nordens Plads er tilført ressourcer til øget pædagognormering og undervisningsmidler som følge af stigende elevtal.

Skolernes udearealer opgraderes. Der etableres nyt by- og bevægelsesrum ved

Skolen ved Søerne og ved Ny Hollænderskolen. Kunstgræsbanerne ved fire skoler opgraderes, til gavn for både elever og byens foreningsliv.

Endelig styrkes elevdemokratiet gennem en aktivitetspulje til elevrådene ved kommunens skoler.

Anlæg som vedtaget med budget 2018

Anlæg: mio. kr. netto	2018	Samlet over- slag
Skolen på Grundtvigsvej	22,1	179,6
Renovering af skolegårde med klimatilpasning	3,0	12,0
Udearealer - Flexarealer/shared space ved Ny Hollænderskolen	0,0	5,0
Skoleforlig 2017 - Faglokaler Ny Hollænderskolen	3,0	6,0
Skoleforlig 2017 - Ekstra kapacitet Skolen på Grundtvigsvej	0,0	3,7
Åben Skolegård, Skolen ved Søerne, Niels Ebbesens Vej 10	0,5	5,8
Klub Vagtelvej	0,0	19,2
Klub Bülowvej 14A - istandsættelse	0,0	2,0
Klub på J.M. Thielesvej - 4 etager	9,1	32,6
Facilitetsudvikling - kunstgræsbane på Skolen på Duevej	1,5	1,5
Facilitetsudvikling - kunstgræsbane på Skolen på La Cour Vej	0,0	1,8
Facilitetsudvikling - kunstgræsbane på Lindvangsskolen	1,9	1,9
Facilitetsudvikling - kunstgræsbane på Søndermarksskolen	1,0	1,0
Udvidelse af tandklinikken på Skolen ved Bülowvej	2,3	2,3
<i>i alt</i>	<i>44,3</i>	

Takster

Nedenfor ses udvalgte takster på Undervisningsudvalgets område gældende i 2018.

Takster 2017	Kr. pr. mdr.
SFO	1.585
Fritidsklub	329
Ungdomsklub	101

Sundheds- og Omsorgsudvalget

Aktiviteter

Sundheds- og Omsorgsudvalget har ansvaret for kommunens aktiviteter på sundheds- og omsorgsområdet.

Omsorgstilbud

Omsorgstilbud dækker hovedsageligt udgifter til hjemmehjælp, hjemmesygepleje, ældreboliger og pladser på plejecentre, dagcentre samt Døgnrehabiliteringen. Hertil kommer en række tilbud, ordninger og ydelser f.eks. vaskeriordning, tilskud til ældreklubber m.m.

Hjælpemidler

Aktiviteten dækker over udgifter til diverse hjælpemidler f.eks. høretekniske hjælpemidler, forskellige mobilitetshjælpemidler herunder proteser, briller samt tilskud til køb af bil og indretning af bolig.

Sundhed

Sundhed omfatter udgifter til aktiviteter i kommunalt regi f.eks. forebyggelse og ambulans genoptræning samt finansiering af borgernes brug af regionale sundhedsydelser f.eks. hospice, ambulans specialiseret genoptræning og specialiseret rehabilitering.

Aktivitetsbestemt medfinansiering

Omfatter den kommunale medfinansiering, dvs. delvis finansiering af borgernes brug af regionale sundhedsydelser blandt andet behandling på sygehus, behandling i psykiatrien, konsultationer hos privat praktiserende læge samt konsultation hos speciallæge.

Institutioner og pladser

Nedenfor ses en oversigt over antallet af institutioner og antal pladser på disse i 2018 på udvalgte områder.

Institutioner til ældre		
Type	Antal	Pladser
Plejeboligtilbud	12	913**
Aktivitetstilbud	3	92
Døgntilbud	1	91*

*Heraf indgår fleksible pladser på plejecentrene.
Note: Opgjort pr. juni 2017.

**Heraf er 7 af pladserne midlertidige.

Indholdsmål

Indholdsmål 1: Tryghed – hjælp når behovet opstår

Et af hovedmålene i Frederiksberg Kommunes ældrepolitik er:

- Tryghed – hjælp når behovet opstår.

På dette område har Sundheds- og Omsorgsudvalget vedtaget flere konkrete mål fx vedr. nødopkald og ventetid til plejebolig:

- Mindst 90 pct. af nødopkaldene skal have en responstid på højst 30 minutter fra en hjemmesygeplejerske.
- Ventetiden på plejebolig skal maksimalt være 2 måneder for borgere, som ønsker en uspecificeret plejebolig.

Frederiksberg Kommune arbejder målrettet på at sikre, at den maksimale ventetid højst er to måneder, uanset om borgeren har ønsket en bestemt bolig eller ej (jf. Kvalitetsstandarder på ældreområdet 2017, vedtaget af Sundheds- og Omsorgsudvalget d. 8. maj 2017, pkt. 40).

Der følges løbende op på de konkrete mål i resultatrapporter, som forelægges for Sundheds- og Omsorgsudvalget kvartalsvist.

Indholdsmål 2: Aktiv og selvhjulpen længst muligt

Et andet hovedmål i Frederiksberg Kommunes ældrepolitik er:

- Aktiv og selvhjulpen længst muligt.

En overordnet indikator for dette mål er:

- Andelen af ældre borgere, som har kontakt med og modtager hjælp fra et kommunalt tilbud.

Hverdagsrehabiliteringsindsatsen er et afgørende fokusområde til at opfylde dette hovedmål. Hverdagsrehabilitering svarer til at gennemføre træning med det mål at ældre genvinder og/eller vedligeholder færdigheder.

Konkrete indikatorer på hverdagsrehabilitering er:

- Antal og andel med en positiv effekt af hverdagsrehabiliterende træning.

- Gennemførte hverdagsrehabiliteringsforløb.

Der følges løbende op på de konkrete mål i resultatrapporter, som forelægges for Sundheds- og Omsorgsudvalget kvartalsvist.

Indholdsmål 3: Det lokale sundhedsvæsen

Frederiksberg Kommune arbejder målrettet med at videreudvikle det lokale sundhedsvæsen sådan, at sundhedsindsatsen bærer præg af sammenhæng og kvalitet. Sundhedsindsatsen skal også i højere grad integreres i tværgående indsatser, særligt på social- og beskæftigelsesområderne.

Tre centrale indikatorer for dette arbejde er:

- Udviklingen i antallet af ventedage efter færdigbehandling på et sygehus.
- Udviklingen i akutte indlæggelser
- Udviklingen i genindlæggelser.

Der følges løbende op på de konkrete mål i resultatrapporter, som forelægges for Sundheds- og Omsorgsudvalget kvartalsvist.

Indholdsmål 4: Frederiksberg Kommunes Sundhedspolitik

Kommunalbestyrelsen godkendte Frederiksberg Kommunes Sundhedspolitik 2015-2018 20. april 2015 (sag nr. 104).

Visionen som ligger til grund for Frederiksberg Kommunes Sundhedspolitik er:

- Borgere på Frederiksberg skal have et længere liv med flere gode leveår.

Sundhedspolitikken indeholder fire indsatsområder:

- **Sundhed for alle**, der handler om at sikre, at alle har de samme muligheder for at leve et sundt liv, og at der skal være større lighed i sundhedstilstanden på tværs af sociale og økonomiske forskelle.
- **Fællesskaber**, der handler om, hvordan de fællesskaber, vi deltager i, påvirker vores sundhed, og hvordan Frederiksberg kan arbejde for at styrke borgernes mentale sundhed og trivsel.
- **Familier**, der handler om at skabe gode rammer for børn og unges sundhed.

- **Byrum**, der handler om byens rum som omdrejningspunkt for fysisk udfoldelse og mental trivsel, men også miljø, luftforurening og klimatilpasning.

Sundhedspolitikken indeholder 11 mål:

1. Den sociale ulighed skal mindskes.
2. Borgerne på Frederiksberg skal leve længere med flere gode leveår.
3. Flere borgere skal have en sund og aktiv livsstil, både fysisk og mentalt.
4. Flere unge skal have en ungdomsuddannelse.
5. Flere børn, unge, voksne og ældre skal have en god mental sundhed.
6. Alle borgere skal have mulighed for at være en del af et robust fællesskab.
7. Børn på Frederiksberg skal vokse op i trygge og sunde rammer.
8. Unges risikoadfærd skal mindskes.
9. Byens rum skal være let tilgængelige for alle, så flere bruger dem til motion, leg, rekreation og dyrkelse af fællesskaber.
10. Flere borgere skal gå eller cykle i hverdagen.
11. Luften skal være renere, og der skal være rent vand og mindre støj i byens rum.

Der følges løbende op på målene via resultatrapporter, statistik fra Region Hovedstaden, Sundhedsprofilen, årlige statussager mv.

Strategiske tiltag og udfordringer

Hjemmehjælpsområdet

I forlængelse af ambitionen om et øget fokus på at gøre borgerne selvhjulpne (Indholdsmål 2) er der i de senere år arbejdet intensivt med hverdagsrehabilitering. Samtidig har der været en omstilling af hjemmehjælpen med henblik på målrettet effekt for borgeren. Arbejdet har været en succes, flere er blevet gjort selvhjulpne og hjemmehjælpen er moderniseret. Disse forandringer betyder, at hjemmehjælpsområdet står i en ny situation, som er kendetegnet ved, at

- Flere borgere er blevet selvhjulpne og der er således færre borgere, der modtager hjemmehjælp

- De borgere, som modtager hjemme-hjælp, har mere omfattende og komplekse problemstillinger.

Som fremlagt for Sundheds- og Omsorgs-udvalget d. 27. november 2017 i sagen "3. Forventet Regnskab" (sag nr. 41) samt d. 18. september 2017 i sagen "Resultatrapport på ældreområdet pr. juni 2017" (sag nr. 88) er denne udvikling medvirkende til, at der er et udgiftspres på hjemmehjælpsområdet. I budget 2018 er der afsat midler til en pulje på 3,0 mio. kr., der skal sikre stabile rammer på hjemmeplejeområdet. Puljen udmøntes, hvis der er et stigende plejebestand på området.

Kommunal medfinansiering

Fra 2018 og frem udfordres Sundheds- og Omsorgsvalget af, at modellen for aktivitetsbestemt kommunal medfinansiering er blevet omlagt til aldersdifferentieret afregning. Omlægningen betyder, at kommunerne betaler mere for småbørns (0-2 år) og ældres (65-79 og 80+ år) hospitalsindlæggelser og -behandlinger samt lægebesøg og mindre for øvrige aldersgrupper.

De forventede finansieringsmæssige konsekvenser af denne ændring er indarbejdet i budget 2018. Forvaltningen vil derudover følge udviklingen tæt i årene frem.

Omsorgstandplejen

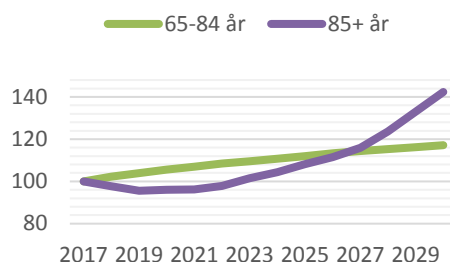
I de senere år er der sket en væsentlig forøgelse i antallet af borgere, som benytter omsorgstandpleje, hvilket betyder et udgiftspres på området. Omsorgstandpleje tilbydes til f.eks. borgere, der på grund af et varigt funktionstab ikke kan benytte det almindelige tandplejetilbud. Udfordringerne er blandt andet beskrevet i sagen "Øget behov for omsorgstandpleje" fremlagt for SOU den 20. februar 2017 punkt 18 og i 2. forventet regnskab 2017.

I budget 2018 er der afsat midler til håndteringen af udgiftspreset, som følge af den øgede benyttelse af omsorgstandplejen.

Flere ældre

Nedenstående graf viser den demografiske udvikling blandt kommunens ældrebefolkning fordelt på relevante aldersgrupper. Befolkningsudviklingen bruges bl.a. til at tilpasse budgettet til hjemmeplejen samt til at estimere behovet for plejeboliger i kommunen, jvf. masterplan for plejeboligmodernisering.

Figur 1 Indekseret (2017=100) udvikling i antallet af ældre

Kilde: Frederiksberg Kommunes Befolkningsprognose 2017.

De ovennævnte forhold indgår i forskellige former i budgetgrundlaget til budget 2018-21.

Driftsbevillinger

Drift:	mio. kr. netto
Omsorgstilbud	758
Hjælpebidler	48
Sundhed	68
Aktivitetsbestemt medfinansiering	426
<i>I alt</i>	<i>1.300</i>

Udvikling i budgettet

I forhold til sidste års budget på service-rammen er budgettet forøget med 16 mio. kr. Dette dækker over en forøgelse på 5 mio. kr., som allerede var indarbejdet i sidste års budget, og en forøgelse på 11 mio. kr. som vedrører nye ændringer.

De samlede ændringer fremgår af specifikationen i de tekniske budgetbemærkninger. Ændringer i forbindelse med budgetforliget ses nedenfor.

Budgetforlig

Budget 2018 indeholder en ældrepakke med fokus på at understøtte en tryk alderdom i Frederiksberg Kommune. Ældre-pakken understøtter målene beskrevet i Frederiksberg Kommunes Ældre- og Værdighedspolitik.

Ældre-pakken består af følgende delelementer:

- 3,0 mio. kr. i 2018 og frem, der skal sikre stabile rammer for hjemmeplejen på Frederiksberg ved at dække eventuelle stigende behov på området.

- 0,5 mio. kr. i 2018 og 2019 til afprøvning af nye træningsmetoder i Frederiksberg Kommunes eksisterende træningsfaciliteter.
- 1,0 mio. kr. i 2018 og 2019 til videre udbygning af Frederiksberg Kommunes madtilbud for at øge kvaliteten i mad og måltider.
- 1,0 mio. kr. i 2018 og 2019 finansieret af midler fra værdighedsmilliarden til udviklingen af sammenhængende digitale og velfærdsteknologiske løsninger under strategien Smart Sundhed. Midlerne skal blandt andet anvendes til at etablere Flintholm Plejecenter som et digitalt fyrtårn og til pilotforsøg med omfattende brug af ny borgerrettet teknologi i hjemmet hos flere borgere.
- 2,3 mio. kr. i 2018 og 0,5 mio. kr. i 2019 til sociale aktiviteter på plejecentre, hvoraf 0,5 mio. kr. i begge år er finansieret af midler fra værdighedsmilliarden. Indsatsen er en del af det samlede arbejde med Tryghed og Fællesskaber.
- 3,7 mio. kr. i 2019 finansieret af værdighedsmilliarden til fortsættelsen af initiativer vedr. Tryghed og Fællesskaber.

Derudover er der afsat 0,4 mio. kr. i 2018 og 2019 til styrket sundhedsfaglig rådgivning af læger på plejecentre og 1,0 mio. kr. i 2019 til fortsættelsen af integrerede samarbejdsformer i udviklingen af det lokale sundhedsvæsen.

På anlægssiden er der fastlagt bevillinger til moderniseringen af plejeboligerne på baggrund af "Masterplan for modernisering af plejehjem" (SOU den 04/09-2017).

Derudover er der afsat 0,2 mio. kr. til indkøb af roterbare senge, der som en velfærdsteknologisk løsning skal afprøves på Flintholm Plejecenter.

Anlæg som vedtaget med budget 2018

Anlæg mio. kr. netto	2018	Samlet overslag
Plejeboligmodernisering - Projektledelse	1,6	28,3
Plejeboligmodernisering - Ingeborggården, (service-del)	7,7	98,6
Plejeboligmodernisering - Ingeborggården, (Boligdel)	102,7	435,2
Helhedsplan Solbjerg Have, Sundheds- og Omsorgsudvalget (Servicedel)	0,0	0,1
Helhedsplan Solbjerg Have, Sundheds- og Omsorgsudvalget (Boligdel)	0,0	0,2
NY - Plejeboligmodernisering - Plejecenter 2021 (Servicedel)	0,0	5,0
NY - Plejeboligmodernisering - Plejecenter 2021 (Boligdel)	0,0	0,0
NY - Udvidelser af eksisterende plejeboligkapacitet	1,0	3,5
<i>I alt</i>	<i>112,9</i>	<i>570,9</i>

*Det samlede overslag til Modernisering af Plejeboliger strækker sig frem til 2026

Kultur- og Fritidsudvalget

Aktiviteter

Kultur- og Fritidsudvalget har ansvaret for, og prioriterer indsatsen, for kommunens aktiviteter på kultur- og fritidsområdet.

Idræt og folkeoplysning

Området Idræt og Folkeoplysning omfatter primært aktiviteter, som reguleres af folkeoplysningsloven. Der ydes tilskud til en række aftenskoler, ligesom der ydes aktivitetstilskud til en lang række godkendte børne- og ungdomsforeninger på Frederiksberg. En del af disse driver deres aktiviteter i private lokaler, hvorfor de også har mulighed for at søge lokaletilskud.

I regi af loven stilles endvidere offentlige lokaler vederlagsfrit til rådighed for godkendte foreninger.

På idrætsområdet ligger bevillingen til drift af de kommunale haller og anlæg, der varetages af Frederiksberg Idræts Union, ligesom driften af kommunens to skøjtebaner og udgifterne til drift af en række idrætsanlæg, er samlet her.

Også de kommunale udgifter til Flintholm Svømmehal indgår i områdets økonomi, ligesom driften af Frederiksberg Svømmehal er omfattet af området Idræt og Folkeoplysning.

Biblioteker og kultur

Området Biblioteker og Kultur omfatter Biblioteket Frederiksberg, som består af Hovedbiblioteket på Solbjerg Plads, samt de 4 biblioteksindgange på Godthåbsvej (familiebibliotek), Danasvej (bibliotek med medborgerskabsprofil), tankeområdet i KU.BE samt Medborgercenteret ved Nordens Plads, som åbnede 16. september 2017.

Herudover omfatter området tilskud til en række små og store institutioner indenfor det kulturelle område – teatre, musik, museer mv., ligesom driftsudgifterne til afvikling af en lang række tilbagevendende kulturelle events og arrangementer er budgetlagt på området.

Endvidere omfattes tre tilskudspuljer, hvoraf to disponeres af Kultur- og Fritidsudvalget og en af Musikudvalget på baggrund af ansøgninger fra en bred vifte af kulturelle aktører, store som små.

Endelig indgår driften af kultur- og bevægelsehuset KU.BE, samt de dele af Magnetnet, som omfatter aktiviteter, der relaterer sig til Kultur- og fritidsudvalget – primært kampsport og musik, i området Biblioteker og Kultur.

Institutioner

Institutioner
Svømmehal
Hovedbibliotek
Biblioteksindgang Danasvej
Biblioteksindgang Godthåbsvej
Medborgercenter Nordens Plads
KU.BE

Hertil kommer driftsoverenskomster/aftaler med en række selvejende/private institutioner: Frederiksberg Museerne, Kultur- og Musikhøjskolen, Aveny T, Riddersalen, FIU (Frederiksberg Idræts Union) samt aftalen med Gribskov Gruppen om Flintholm Svømmehal.

Indholdsmål

Kultur- og Fritidspolitik

Kommunalbestyrelsen har vedtaget en Kultur- og Fritidspolitik for perioden 2015 – 2018.

Politikken er bygget op om nedenstående 2 visioner:

- Frederiksbergs kultur- og fritidsliv er kendetegnet ved høj kvalitet, som giver byen en stærk profil
- Frederiksberg har et mangfoldigt kultur- og fritidsliv, hvor flere involverer sig.

Effektmål

For hver af de 2 visioner er opstillet en række effektmål, dels for det kulturelle område og dels for idræts- og fritidsområdet. I 2018 vil indsatsen især koncentrere sig om:

1. At fortsætte arbejdet med at skærpe profilerne i de kulturelle institutioner med afsæt i visionen om høj kvalitet
2. At fortsætte arbejdet med at skabe samarbejdsformer med skolerne, som

sikrer kvalitet og bredde i de kultur- og fritidstilbud, som skoleelever møder i deres hverdag

3. At fortsætte arbejdet med at optimere udnyttelsen af kapaciteten i anlæg og faciliteter – bl.a. på baggrund af en omfattende kapacitetsanalyse udarbejdet i 2016
4. At fortsætte arbejdet med at række ud til flere forskellige brugergrupper end dem, der traditionelt involverer sig i kultur- og fritidslivet
5. At påbegynde udmøntningen af visionsaftalen om Bevæg dig for livet

Strategiske tiltag og udfordringer

Ad 1: Skærpede profiler

Konkurrencen blandt kulturinstitutioner landet over spidses til i disse år – både økonomisk fra statens side og på indbyrdes konkurrence. Flere og flere udbydere går efter de samme publikummer – og med en beliggenhed så centralt i Hovedstaden som Frederiksberg, oplever de lokale kulturinstitutioner et pres, som kræver at stedernes profiler skærpes i tråd med Kultur- og Fritidspolitikken. KU.BE åbnede i 2016 og har med sine unikke fysiske rammer og mangeartede muligheder og tilbud tiltrukket rigtig mange besøgende fra dag ét. KU.BE har været en stor succes siden åbningen – og fokus skal fremover være på at fastholde den gode start.

Ad 2: Samarbejdsformer med skolerne

Skolereformen har givet gode muligheder for samarbejder med skolerne både for forskellige idrætsforeninger og for en række kulturinstitutioner.

Der er opnået gode resultater med samarbejderne – og det har givet kultur- og fritidslivets aktører mod på endnu flere tiltag overfor skolerne. Det er imidlertid blevet tydeligt, at der er en grænse for, hvor mange forskellige aktører skolerne kan samarbejde med på én gang. Især i en tid, hvor der er fokus på at styrke naturfagene og styrke forudsætningerne for unges uddannelsesvalg. Der skal derfor findes gode veje i samarbejdsformerne, så både skoler og kultur- og fritidslivets aktører oplever samarbejderne som en gevinst.

Ad 3: Optimere kapacitetsudnyttelsen

Frederiksberg Kommune er den tættest befolkede kommune i Danmark. Ikke desto

mindre stiger befolkningstallet fortsat, hvilket medfører fortsat efterspørgsel efter kultur- og fritidstilbud og øget anvendelse af de til rådighed værende kultur- og fritidsfaciliteter - ikke mindst på idrætsområdet. Samtidig er det i Kultur- og Fritidspolitikken et klart mål, at flere Frederiksbergborgere bevæger sig og at flere bliver aktive i idrætsforeningerne.

Et svar på denne udfordring er en udbygning og udvikling af idrætsfaciliteterne. KU.BE, Flintholm Svømmehal og renoverede/nye kunstgræsbaner er de nyeste skud på stammen. Supplerende skal der ses på udnyttelsen af idrætsfaciliteterne.

Centralt i denne undersøgelse står IDAN-rapporten fra 2016, som var resultatet af en større analyse af facilitets- og foreringsområdet på Frederiksberg. Rapporten dannede grundlag for en beslutning i Kultur- og Fritidsudvalget om at viderebehandle rapportens forslag og anbefalinger i i alt 4 spor, hvoraf flere omhandler den hidtidige udnyttelse af eksisterende faciliteter og mulighederne for etablering af fremtidige faciliteter.

Ad 4: Flere forskellige brugergrupper

I løbet af 2016 og 2017 er det samtidig blevet tydeligt, at udfordringerne i forhold til at integrere nyankomne flygtninge i kultur- og fritidslivet kræver en anderledes og mere omfattende indsats end hidtil forventet. Derfor er der fortsat fokus på denne gruppes integration i kultur- og fritidslivet – bl.a. via flygtningepas og en guideordning for flygtninge – som supplement til den eksisterende fritidspasordning.

Samtidig er forvaltningen i gang med at udmønte et projekt om kultur til socialt udsatte borgere, som blev vedtaget med Budget 2017. Fokus er i første omgang på udsatte børnefamilier – bl.a. ved at formidle mulighederne på området via familiernes eksisterende nære netværk.

Ad 5: Bevæg dig for livet

I forlængelse af visionen om at kommunen har et mangfoldigt kultur- og fritidsliv, hvor flere involverer sig, er i efteråret 2017 indgået en 5-årig visionsaftale med DIF og DGI. Visionsaftalen betyder, at 9.500 flere borgere i perioden skal blive idrætsaktive, og hvoraf de 5.000 melder sig ind i en idrætsforening. Der er tale om et meget stort og bredt projekt, som udover FIU vil involvere borgere, foreninger,

erhvervsliv, organisationer, skoler og institutioner og store dele af den kommunale forvaltning.

Driftsbevillinger

Drift: netto	mio. kr.
Idræt og folkeoplysning	80,1
Biblioteker og kultur	97,3
<i>I alt</i>	<i>177,4</i>

Udvikling i budgettet

I forhold til sidste års budget er budgettet udvidet med 7,4 mio. kr. Dette dækker over reduktioner på 0,4 mio. kr., som allerede var indarbejdet i sidste års budget, og udvidelser på 7,8 mio. kr. som vedrører nye ændringer.

De samlede ændringer fremgår af specifikationen i de tekniske budgetbemærkninger. Ændringer i forbindelse med budgetforliget ses nedenfor.

Budgetforlig

Med budgetforliget er der besluttet udvidelser i udvalgets budget på i alt 3,34 mio. kr., som beskrives nærmere nedenfor:

For at fastholde den meget positive udvikling, Aveny-T er inde i, med en skærpet ungdomsprofil, afsættes yderligere 1,5 mio. kr. i 2018 til teatrets drift.

Copenhagen Phil som har sit udgangspunkt på Frederiksberg, men som dækker hele Sjælland, støttes med 0,75 mio. kr.

Der afsættes 0,5 mio. kr. til gennemførelsen af første fase i samarbejdet og aftalen med DGI, DIF og Frederiksberg Kommune om det ambitiøse projekt Bevæg dig for Livet på Frederiksberg.

For at sikre alle borgere de bedste muligheder for deltagelse i fritidslivet, afsættes i 2018 0,1 mio. kr. med henblik på at fortsætte ordningen med udstedelse af fritidspas til børn og unge samt flygtninge.

Kulturpuljerne øges med 0,5 mio. kr. for at styrke den positive udvikling i kulturelle events og arrangementer til gavn for borgere, turister og erhvervsliv.

Anlæg som vedtaget med budget 2018

Anlæg mio. kr. netto	2018	Samlet overslag
Frederiksberg Svømmehal – Indeklima og driftanlæg	3,0	35,6
KU.BE, kultur- og bevægelseshus	0,0	144,2
Modernisering af Damsøbadet	9,7	11,9
Modernisering af Frederiksbergs Hovedbibliotek	10,4	10,4
Nye kunstgræsbaner	1,0	19,0
Pulje til gavlmalerier*	0,5	
Pulje til åbne idrætsanlæg*	0,5	
Renovering af Frederiksberg Svømmehal	2,0	11,2
Udskiftning af sorteringsmaskine og renovering af indgangsparti Hovedbiblioteket	5,0	5,0
<i>I alt</i>	<i>32,1</i>	

*Note: Puljerne er flerårige uden slutdato, hvorfor et samlet overslag ikke er relevant.

Børneudvalget

Aktiviteter

Børneudvalget har ansvaret for dagtilbud i førskolealderen og sundhedsplejens ydelser for 0-17 årige. Børneudvalget har også ansvaret for kommunens familiesociale indsats, som rummer rådgivnings- og myndighedsopgaverne for børn, unge og familier med særlige behov.

Dagtilbud til børn

Området omfatter kommunens daginstitutioner, dagpleje, tilskud til privat børnepasning og køb af specialpladser i dagtilbud.

Der er i alt 60 dagtilbud beliggende i Frederiksberg Kommune med i alt 6.370 pladser. Der er 24 kommunale dagtilbud, 22 er selvejende og 14 drives som private dagtilbud. I alt 617 pladser drives i institutioner uden for kommunen, i såkaldte skovafdelinger.

Sundhedstjenesten

Sundhedstjenesten arbejder med forebyggende sundhedsordninger for børn og unge, herunder graviditetsbesøg, forældreklasser til førstegangsfødende, hjemmebesøg til nybagte forældre, mødregrupper, fædregrupper, skolesundhedspleje samt rådgivning af daginstitutioner og dagplejere. Børnelægen deltager i det kommunale forebyggende sundhedsarbejde for børn og unge.

Den kommunale Sundhedstjeneste gennemfører i henhold til lovgivningen en indskolingsundersøgelse i 0. klasse og en udskolingsundersøgelse i 9. klasse.

Tilbud til børn og unge med særlige behov

Kommunens sammenhængende Børnepolitik fastlægger, at alle børn og unge skal have mulighed for et godt og udviklende børneliv trods forskellige forudsætninger og behov. Indsatserne har udgangspunkt i Lov om social service og tilrettelægges i et samarbejde med forældrene og i respekt for forældrenes ansvar og myndighed. Indsatsen kendetegnes ved tidlig opsporing og forebyggende indsatser overfor børn, unge og familier i udsatte positioner. Indsatsen tager udgangspunkt i barnets potentialer, og det overvejes, hvordan alle ressourcer i barnets netværk bringes i spil.

Merudgiftsydelse og tabt arbejdsfortjeneste

Kommunen yder tilskud til nødvendige merudgifter ved forsørgelse i hjemmet af et barn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse.

Kommunen yder hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til personer, der i hjemmet forsørger et barn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse. Ydelsen er betinget af, at det er en nødvendig konsekvens af den nedsatte funktionsevne, at barnet passes i hjemmet, og at det er mest hensigtsmæssigt, at det er moderen eller faderen, der passer barnet.

Fællesrådgivningen for Børn og Unge

Fællesrådgivningen for Børn og Unge understøtter inklusion gennem rådgivning og undervisning af lærere og pædagoger, og medvirker i udredning og visitation til kommunens specialtilbud for børn og unge.

Rådgivningens tale-/høre-pædagoger vejleder og underviser børn og unge i dagtilbud og skoler med behov for støtte i deres sproglige udvikling.

Fællesrådgivningen for Børn og Unge omfatter et åbent rådgivningstilbud til unge og familier.

Institutioner og pladser

Nedenfor ses en oversigt over institutioner på Børneudvalgets område, samt det prognosticerede antal pladser i 2018.

Dagtilbud Institutioner og prognosticeret antal pladser i 2018		
Type	Institutioner	Pladser
Dagleje		42
Privat pasning		141
Private institutioner	14	397
Vuggestuer	1	45
Børnehaver	1	40
Integrerede institutioner	43	5.233
Særlige dagtilbud	1	34

De 43 integrerede institutioner er fordelt på 22 kommunale daginstitutioner og 21 selvejende daginstitutioner. Vuggestuen er kommunal og børnehaven er selvejende. Af de 5.233 integrerede pladser er 617 skovbørnehavepladser.

Indholdsmaal

Kvalitet i pædagogisk praksis

Kommunen arbejder systematisk med at sikre kvalitet i den almene pædagogiske praksis gennem udvikling af læreplanerne og udvikling af nye metoder til dokumentation af effekt af det pædagogiske arbejde. I budgetperioden vil fokus på overgange mellem hjem, dagtilbud og skole blive styrket.

Regeringen har præsenteret udspillet "Stærke dagtilbud - alle børn skal med i fællesskabet" med 24 indsatsområder der skal implementeres i budgetperioden.

Mønsterbryderindsats

Tidlig indsats lønner sig. Med projekterne "Dialogisk læsning" og "Små læringsgrupper" er dagtilbudsområdet en del af kommunens mønsterbryderindsats. I 2018 evalueres mønsterbryderindsatsen og der skal træffes beslutning om rammerne for videreførelse af mønsterbryderindsatserne og økonomien hertil.

Sundhed, mad og pædagogik

I budgetperioden er der fokus på sammenhængen mellem sundhed, mad og pædagogik. Pilotprojektet "Børn, mad og måltider" gennemføres i 2017 og 2018 i samarbejde med Danmarks Pædagogiske Universitet (DPU) og Fødevarestyrelsen. Resultaterne implementeres i budgetperioden.

Digitalisering

Der er etableret trådløst netværk i institutionerne og et digitalt bibliotek "Digiteket". I budgetperioden skal vedtages en digitaliseringsstrategi for 0-5 års området. Strategien skal implementeres i 2018 og 2019 hvor der vil være behov for fortsat budgetmæssig prioritering af digitaliseringsarbejdet.

Tidlig forebyggende indsats

Den tidlige forebyggende indsats styrkes i budgetperioden.

På det familiesociale område er der igangsat et udviklingsprojekt, hvor det undersøges, hvorvidt den såkaldte "Sverigesmodel" som i Danmark er implementeret og evalueret i Herning Kommune, kan anvendes i en tilpasset form i Frederiksberg Kommune. Udviklingsprojektet finansieres af en projektbevilling der videreføres i budgetperioden.

Til det enkelte dagtilbud og skoler knyttes socialrådgivere som led i den tidligt forebyggende indsats ligesom der etableres samarbejde med Børne- og Ungdomspsykiatrien om børn, hvis forældre har en psykisk sygdom (Via Family). Brugen af afgrænsede forebyggende indsatser med afsæt i Servicelovens § 11 udvides i budgetperioden.

Anbragte børns skolegang

En række nyere danske og udenlandske undersøgelser dokumenterer, at anbragte børn og unge klarer sig væsentligt dårligere i uddannelsessystemet end deres jævnaldrende.

Siden 2006 er antallet af børn anbragt uden for hjemmet faldet med næsten 40 procent fra 203 til 126 børn (ekskl. uledsagede flygtninge). Faldet afspejler en strategisk satsning på det forebyggende arbejde, med bl.a. fast kontaktperson, et familievejlederteam, hjemmevejlederteam til familier med diagnostiserede børn inden for autismespektret, socialrådgivere i dagtilbud og på skoler samt et "mor-barn tilbud" til skrøbelige mødre i samarbejde med Sundhedsplejen.

I budgetperioden samarbejder Familieafdelingen med Egmont Fonden om "Lær for Livet", der er fondens signaturprojekt, der skal sikre omsorgsfuld læring til anbragte børn i tæt samarbejde med deres anbringelsessted.

Resultatdokumentation

I budgetperioden forventes DUBU (Digitalisering, Udsatte Børn og Unge), som Frederiksberg og 75 andre kommuner bruger til at understøtte børnesagsbehandlingen udvidet med et resultatdokumentationsmodul, der kan give viden om, hvilke indsatser der har de bedste resultater og dermed understøtte, at ressourcerne bruges, hvor de har størst effekt.

Uledsagede flygtningebørn

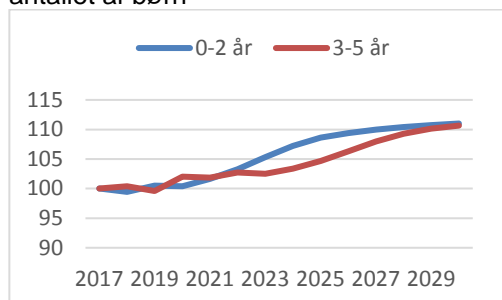
Frederiksberg Kommune vil i 2018 forvædtligt have integrationsansvaret for 37 uledsagede flygtningebørn i alderen 7-17 år. Hertil kommer ledsagede børn og familie-sammenførte børn. Uledsagede flygtningebørn over 14 år indskrives på Allégårdens Ungdomscenter, hvor de gennemfører et 5 måneders udredningsforløb, der omfatter en § 50 undersøgelse efter Serviceloven. Samtidig påbegynder de skolegangen på et modtagehold. Uledsagede børn under 14 år, modtages på Familieinstitutionen på Bülowsvej.

Strategiske tiltag og udfordringer

Demografisk udvikling

Med den seneste prognose forventes antallet af 0-5 årige at stige fra 2019 og frem. Prognosen indgår i arbejdet med udbygningsplanen, så der sikres den rette sammenhæng mellem kapacitet og efterspørgsel. Der arbejdes løbende med optimering af dagtilbudsstrukturen, dels gennem realisering af sammenlægningsstrategien, hvor små institutioner sammenlægges til større og mere bæredygtige enheder, dels gennem mere effektiv udnyttelse af skovkapaciteten.

Figur 1 Indekseret (2017=100) udvikling i antallet af børn

Kilde: Frederiksberg Kommunes Befolkningsprognose 2017.

Driftsbevillinger

Drift: netto	mio. kr.
Dagtilbud til børn	539,3
Tilbud til børn og unge med særlige behov	145,2
Familierådgivningen	5,2
Sundhedstjenesten	21,4
Merudgiftsydelse og tabt arbejdsfortjeneste	17,9
<i>I alt</i>	<i>729,0</i>

Udvikling i budgettet

I forhold til sidste års budget er budgettet reduceret med 8,2 mio. kr. Dette dækker over en forøgelse på 0,6 mio. kr., som allerede var indarbejdet i sidste års budget, og en reduktion på 8,8 mio. kr. som vedrører nye ændringer.

De samlede ændringer fremgår af specifikationen i de tekniske budgetbemærkninger. Ændringer i forbindelse med budgetforliget ses nedenfor.

Budgetforlig

"Børnepakken" i budget 2018 tilføjer samlet 6 mill. til flere pædagoger i dagtilbud og 1 mill. kr. til bedre vilkår for institutioner der tager studerende i praktik. Herudover afsættes midler til styrket trivsel i otte dagtilbud og 1,2 mill. kroner til nyt legetøj for delt over to år.

Med udfasningen af genhusningspavilloner på Betty Nansens Allé banes vejen for realiseringen af helhedsplanen for området.

I 2018 gennemføres en budgetanalyse af de fire døgninstitutioner, som Frederiksberg Kommune har driftsoverenskomst med. Analysen skal afdække prissætning og struktur på døgninstitutioner indenfor Børneudvalget

Der opnås en effektiviseringsgevinst gennem mere afgrænsede forløb og døgninstitutionen Allégårdens budget reduceres fremadrettet med 0,7 mio. kr. årligt.

Anlæg som vedtaget med budget 2018

Anlæg mio. kr. netto	2018	Samlet overslag
Parkering ved Carlsvognen	3,5	3,5
Helhedsplan Solbjerg Have	6,0	8,1
IT-infrastruktur dagtilbud	1,0	5,3
Magnoliahuset – udvikelse	0,0	10,4
Carlsvognen, renovering	4,5	6,2
Pulje til legepladser/udearealer for dagtilbud*	1,0	
Køb af ejendom (Magnoliahuset)	0,0	4,5
Køb af ejendom (Idrætsbørnehuset)	0,0	4,7
<i>I alt</i>	<i>16,0</i>	

Takster

Nedenfor ses udvalgte takster på Børneudvalgets område gældende i 2018.

Takster 2018	Kr. pr. mdr.
Dagpleje	2.828
Vuggestue, grundtakst	2.828
Vuggestue, frokosttakst	525
Børnehave, grundtakst	1.563
Børnehave, frokosttakst	525

Socialudvalget

Aktiviteter

Socialudvalget har ansvaret for kommunens aktiviteter på socialområdet, nærmere afgrænset ved nedenstående områder.

Tilbud til voksne med særlige behov

Aktiviteterne dækker beskyttet beskæftigelse, aktivitets- og samværstilbud, botilbud til hjemløse, behandling af alkohol- og stofmisbrug, botilbud for længerevarende ophold, botilbud til midlertidigt ophold, kontaktperson- og ledsageordninger, borgersytret personlig assistance (BPA-ordningen), støtte i eget hjem mv. samt særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse.

Senblindekurser

Køb af særlige revalideringspladser i andre kommuner, herunder senblindekurser.

Sociale formål

Merudgifter til voksne med nedsat funktionsevne samt enkeltydelser til primært kontanthjælpsmodtagere, såsom uforudsete enkeltudgifter og sygebehandling.

Personlige tillæg

Udbetalinger til helbredstillæg, udvidet helbredstillæg og personlige tillæg.

Integrationsindsats

Aktiviteterne har sit udspring i integrationspolitikken, som er rammen om integrationspuljen, hvorfra der tildeles midler til integrationsprojekter og aktiviteter på tværs af alle udvalgsområder. Hertil kommer udgifter til midlertidig og permanent boligplacering af flygtninge. Øvrige udgifter ift. flygtninge indgår under de relevante øvrige fagudvalg.

Boligsocialt arbejde

Det boligsociale arbejde omfatter tiltag i udvalgte boligområder, som skal hjælpe med at forebygge sociale og sundhedsmæssige problemer, men også målrettede indsatser omkring f.eks. antiradikalisering, arbejdsløshed, kriminalitet og eksklusion.

Støtte til frivilligt socialt arbejde

Aktiviteterne omfatter støtte til frivillige foreninger og organisationer på socialområdet, samt udgifter der understøtter det aktive civilsamfund og frivilligt socialt arbejde.

Institutioner og pladser

Nedenfor ses en oversigt over institutioner på Socialudvalgets område samt det prognosticerede antal pladser i 2018.

Tilbud		
Type	Antal	Pladser
Botilbud med døgndækning for autister	4	17
Botilbud med døgndækning for udviklingshæmmede	3	37
Botilbud med døgndækning for sindslidende	3	59
Bofællesskaber med hjemmevejledning for udviklingshæmmede	3	31
Botilbud for sindslidende med personale i dagtimerne	5	51
Tilbud til hjerne-skadede	1	8
Beskyttet beskæftigelse og aktivitets- og samværstilbud	1	100
Alkohol- og stofmisbrug	1	465
Herbergspladser, akutboliger og op-søgende indsats for hjemløse	2	75
Støtte i eget hjem	1	Visiterede støttetimer

Udover ovenstående køber kommunen pladser i andre kommuner, i regionalt regi mv. svarende til alt 332,6 helårspersoner.

Indholdsmål

Kommunalbestyrelsen skal tilbyde en særlig indsats til voksne med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.

Opfølgning på nedenstående indholdsmål vil ske i forbindelse med den årlige revision og opdatering af den sociale masterplan (senest fremlagt for SU, sag 45, 12. juni 2017) samt ved den årlige opfølgning på handleplanerne vedr. Handicappolitikken (senest fremlagt for SU, sag 85, 30. oktober 2017), Udsattepolitikken (senest fremlagt for SU, sag 40, 15. maj 2017) og Integrationspolitikken (senest fremlagt for SU sag 48 12. juni 2017).

Indholdsmål 1

Mindsteindgrebsprincippet og den rehabiliterende tankegang medfører frem mod 2021 at fokus flyttes fra botilbud til socialpædagogisk støtte, således at flere borgere får midlertidige botilbud frem for længerevarende botilbud.

Indholdsmål 2

Fællesfaglig bæredygtighed i henhold til den sociale masterplan medfører frem mod 2021, at Frederiksberg Kommune gradvist ændrer profil, således at flere borgere modtager tilbud i Frederiksberg Kommune frem for i andre kommuner.

Indholdsmål 3

Med udgangspunkt i Handicappolitikken gælder, at en større andel af borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser udnytter deres evner og mestrer eget liv på egne betingelser (mål 1 af 6 i Handicappolitikken).

Indholdsmål 4

Med udgangspunkt i Udsattepolitikken gælder, at en større andel af borgere karakteriseret som "udsatte" lever i trygge og tilgængelige bolig- og nærmiljøer (mål 6 af 6 i Udsattepolitikken).

Indholdsmål 5

Den socialt bæredygtige by kan inkludere alle borgere og udvikle sig positivt med mennesker, som bor der. I 2018 præsenteres et egentligt plangrundlag for den socialt bæredygtige by.

Indholdsmål 6

Med udgangspunkt i Integrationspolitikken gælder, at en større andel af borgere med anden etnisk baggrund end dansk gennemfører en ungdoms- eller videregående uddannelse (mål 4 af 6 mål i Integrationspolitikken).

Strategiske tiltag og udfordringer

Med udgangspunkt i den sociale lovgivning, lov om retssikkerhed og administration, de langsigtede mål i Handicap- og Udsattepolitik og den sociale masterplan er der følgende særlige temaer under Socialudvalget.

Den sociale masterplan og de socialpolitiske pejlemærker

Den faglige, økonomiske og bygningsmæssige konsolidering på det specialiserede socialområde styres og prioriteres gennem den sociale masterplan. De socialpolitiske pejlemærker sætter retning for, hvordan kommunen bevilger støtte til voksne med særlige behov.

Det er vigtigt at prioritere lokale kvalitetsløsninger ud fra et nærhedsprincip og samtidig sørge for, at indsatsen ikke er mere omfattende, end der er behov for. Herunder også at tænke velfærdsteknologi ind, hvor det centrale udgangspunkt er, at teknologi og faglighed skal understøtte og ses i sammenhæng med hinanden.

Krumtappen i den sociale masterplan er at udvide og modernisere bygningsmassen for at give plads til at rumme dels borgere fra nedslidte egne tilbud og dels borgere fra dyre tilbud i andre kommuner. Der etableres tilbud, som videreudvikler på den eksisterende faglighed og dermed øger kvaliteten i Frederiksberg Kommunes tilbud. Samtidig sikres en samlet effektivisering.

I det rehabiliterende perspektiv er det målet at mestre eget liv og sikre størst mulig selvhjulpenhed. For at hjælpe på vej er det dels vigtigt, at der er kvalitet i sagsbehandlingen, så borgernes retssikkerhed sikres, og dels at der hele tiden arbejdes på at skabe en koordineret og sammenhængende indsats. For så vidt angår kvaliteten af de truffe afgørelser, træffes disse inden for det gældende lovgrundlag og i overensstemmelse hermed. Der ses dog samtidig et potentiale i både et borgerperspektiv og

et økonomisk perspektiv i forhold til at arbejde videre med de temaer, der også øger retssikkerheden i afgørelserne.

Temaets relevans er også belyst i de opfølgningssager om økonomien på det specialiserede socialområde for voksne, som er forelagt i forlængelse af den løbende budgetopfølgning og regnskabsafslutningen 2016. Der har siden 2015 været et permanent udgiftspres, og på baggrund af dette blev der igangsat et meget detaljeret genopretningsarbejde via Indsatsplan 2015-16 med revisitation af samtlige borgere/tilbud og der er gennemført budgetanalyser på området i 2017. Udgangspunktet er sikring af budgetoverholdelse og imødegåelse af udgiftspres, senest belyst i statussag om udgiftspres på det specialiserede socialområde (sag 59, 14. august 2017). På baggrund af de gennemførte budgetanalyser i 2017 blev der i budget 2018 bevilget permanente midler til håndtering af udgiftspres.

Udgifterne til det specialiserede socialområde i Frederiksberg Kommune er løbende dokumenteret og benchmarket ift. andre kommuner på regionalt niveau (i den såkaldte Ballerup Benchmark) og på landsplan (blandt andet via KØF-nøgletal). Opgørelserne viser entydigt, at Frederiksberg Kommune har et af de laveste udgiftsniveauer på det specialiserede socialområde set i forhold til andre kommuner. I regnskab 2015 opgjort af KL som det 3. billigste på landsplan.

For at imødegå udgiftspreset på det specialiserede socialområde, er der i 2017 gennemført en række budgetanalyser, der belyser, om der er en sammenhæng mellem tilgang fra det specialiserede børneområde og øgede udgifter, om længere levetid for borgere med særligt udviklingshæmning betyder øgede udgifter, udgifter, der ikke som på det almene ældreområde dækkes af aktivitetsregulering. Endeligt er de selvviserende områder, herberger og kvindekrisecentre blevet analyseret.

Analyserne viser, at der er et udgiftspres som følge af stigende alder blandt borgerne i målgruppen, særligt borgere med udviklingshæmning, ligesom der er en styringsudfordring i forhold til det selvviserende område. Endvidere er der afdækket stigende udgiftsbehov ift. den lovbestemte brug af STU (særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse). Der er i forbindelse med 2. finansielle orientering tilført 9,2 mio. kr. i

varig budgetopskrivning, som følge af konklusionerne i budgetanalyserne.

Udsatte og hjemløse

Frederiksberg Kommunes Udsatteplan har som overordnet mål at sikre, at socialt udsatte borgere får mulighed for at bidrage med deres ressourcer, og at den enkelte borger støttes i at håndtere og nedbryde de barrierer, der begrænser dem i at bidrage og deltage i samfundet på lige fod med andre. De socialt udsatte kan blandt andet være ramt af misbrug, hjemløshed, sindslidelse, dårligt helbred, ringe økonomi samt manglende socialt netværk, og for den enkelte er det ofte en kombination af disse problemstillinger.

I Udsatteplanen 2018-2021 sættes der særligt fokus på forebyggelse, da undersøgelser på området viser, at forebyggelse og tidlige indsatser kan bremse en social deroute, og menneskelige, såvel som økonomiske omkostninger derved kan mindskes. Eksempler på forebyggelse kan være fremskudt sagsbehandling eller familierådgivning.

Der er nationalt formuleret en række målsætninger for de mest udsatte borgere – ”10 mål for social mobilitet”. Udsatteplanen skal være med til at sikre, at disse mål nås. Planen understøtter ligeledes mål og pejlemærker i Frederiksberg Kommunes Udsattepolitik.

Social bæredygtighed og boligsociale indsatser

Frederiksberg skal være en by for alle generationer, og kommunen vil understøtte alle generationers muligheder for at have en høj livskvalitet i hverdagen. Det handler om at udvikle tilbud, faciliteter og rum, ligesom det at skabe relationer på tværs af generationer fremmer den sociale sammenhængskraft.

Desuden er det en del af Frederiksbergstrategien, at Frederiksberg skal være en socialt bæredygtig by, som kan inkludere alle borgere og give plads til alle. Den sociale bæredygtighed skal blandt andet understøttes gennem en stærk integrationsindsats og ved at gennemføre områdefornyelse, boligsociale indsatser og helhedsplanlægning i byområder, hvor der er brug for særlig opmærksomhed for at skabe positiv udvikling.

Arbejdet omfatter blandt andet udvikling af de boligsociale indsatser i samarbejde med boligorganisationerne, frivillige foreninger og virksomheder.

Integration

Socialudvalget varetager den samlede integrationspolitik og har derudover selvstændigt ansvar i forhold til tilvejebringelse af boligløsninger for nyankomne flygtninge.

Flygtninge har krav på en permanent bolig, og kun som nødløsning kan der tilbydes midlertidig boligplacering, herunder hotelophold. Frederiksberg Kommune har de senere år arbejdet på at optimere de kommunale anvisningsmuligheder ved en lang række forskellige indsatser. Der fremlægges status hvert halve år vedrørende dette, senest 18. september 2017 (sag 77).

Der forventes fortsat en tilstrømning af flygtninge og familiesammenførte i de kommende år. De seneste prognoser viser dog et fald i forventet antal flygtninge til Frederiksberg i forhold til tidligere prognoser. Det betyder, at Frederiksberg Kommune ved udgangen af 2018 forventes at være i stand til at dække behovet for varige/permanente boliger til flygtninge.

Fremadrettede investeringer, lejemål e.l. prioriteres i kommunens samlede anlægsplan.

De ovennævnte forhold indgår i forskellige former i budgetgrundlaget til budget 2018-2021.

Driftsbevillinger

Drift:	mio. kr. netto
Integrationsindsats	10,2
Boligsocialt arbejde	6,3
Tilbud til voksne med særlige behov	407,4
Senblindekurser	0,5
Sociale formål	5,9
Personlige tillæg	10,5
Støtte til frivilligt arbejde	5,3
<i>I alt</i>	<i>446,2</i>

Udvikling i budgettet

I forhold til sidste års budget er budgettet opjusteret med 11,8 mio. kr. Dette dækker over en reduktion på 1,9 mio. kr., som allerede var indarbejdet i sidste års budget, og

en opjustering på 13,7 mio. kr., som vedrører nye ændringer.

De samlede ændringer fremgår af specifikationen i de tekniske budgetbemærkninger. Ændringer i forbindelse med budgetforliget ses nedenfor.

Budgetforlig

I budgetforliget for 2018 er der afsat 4,0 mio. kr. til udvidelser på socialområdet. Udvidelserne skal imødekomme de strategiske tiltag og udfordringer på socialområdet. Der er ikke vedtaget nogen effektiviseringer i budgetforliget.

Der er netto afsat 1,0 mio. kr. til videreførelse og udvidelse af projekt integreret psykiatri, der har til formål at styrke koordinationen mellem kommunale og regionale tilbud og sikre en sammenhængende kommunal indsats.

Der er afsat 0,08 mio.kr. til terapiforløb hos TUBA til børn vokset op i hjem med misbrug.

Der er afsat 0,5 mio.kr. til en fortsat indsats i forhold til unge hjemløse.

Der er afsat 2,5 mio. kr. til en Integrations- og forebyggelsespakke.

Anlæg som vedtaget med budget 2018

Anlæg mio. kr. netto	2018	Samlet overslag
Etablering af botilbud på Betty Nansens Allé 51-53	0,0	4,8
Alternative plejeboligpladser (Genhusning af beboere fra Mariendalsvej og Betty)	0,4	6,3
Helhedsplan Solbjerg Have - Socialudvalget	11,7	17,2
<i>I alt</i>	<i>12,1</i>	

By- og Miljøudvalget

Aktiviteter

By- og Miljøudvalget har ansvaret for kommunens aktiviteter, der vedrører byudvikling, kollektiv trafik og miljø. Derudover har udvalget også ansvaret for renovationen, der er brugerfinansieret.

Kirkegårde

Drift af Solbjerg Parkkirkegård og Søndermark kirkegård samt krematoriet er organiseret med Vej, Park og Miljø som bestiller og Frederiksberg Gartner- og Vejservice (FGV) som udfører. Frederiksberg Ældre Kirkegård er omfattet af en kontrakt med en privat leverandør.

Miljø

Under miljø er flere delopgaver:

Graffiti afrensning på kommunale ejendomme er delvist udbudt til en række private aktører. Graffiti afrensningen på byinventar m.v. udføres af FGV.

Jordforurening dækker over undersøgelser og overvågning af grundvandsressourcen samt kontrol med forurenede jord i forbindelse med byggerier.

Bærbare batterier vedrører udgifter og indtægter i forbindelse med indsamlingen af batterier og akkumulatorer.

Miljøtilsyn med virksomheder dækker over udgifter og indtægter i forbindelse med godkendelse og tilsyn med virksomheder.

Øvrig planlægning, undersøgelse, tilsyn mv. dækker over øvrige udgifter til administration vedrørende miljølovgivningen, herunder kommunens årlige bidrag til Danmarks Miljøportal.

Skadedyrsbekæmpelse vedrører primært bekæmpelse af rotter. Den praktiske del af skadedyrsbekæmpelsen er udliciteret. Området er finansieret gennem en årlig fastsat promille af ejendomsværdien. Promillen fastsættes sådan, at indtægterne svarer til udgifterne på området over en årække.

Grønne områder

Grønne områder vedrører opgaven med vedligeholdelse og renholdelse af kommunens parker og legepladser. Vedligeholdelse og renholdelse varetages af henholdsvis FGV og en privat leverandør. Herudover løser FGV en del af sine opgaver i

samarbejde med en privat leverandør. Fra juni 2015 har FGV således indgået en rammeaftale med en privat entreprenør vedrørende sæsonbetingede opgaver og ekstraopgaver. Mandskabet indgår som en del af FGV's ressourcer.

Vejvæsen og parkering

Vejvæsen og parkering dækker over følgende opgaver:

Vejvedligeholdelse er vejafmærkning, renholdelse, udbedring af skader, reovering af fortove, veje og cykelstier. Vedligeholdelse og renholdelse af vejene varetages af FGV.

Vintertjeneste dækker udgifter til glatførebekæmpelse, herunder hovedsageligt saltning samt snefyndning. Der eksisterer et varslingsberedskab i hovedstadsområdet, som varsler kommunerne. Opgaveløsningen er omfattet af en kontrakt med Frederiksberg Gartner- og Vejservice, der dækker 27 udkald.

Fælles formål indeholder udgifter til mange forskellige opgaver relateret til veje. Det er f.eks. buslæskure, trafiktællinger mv. Endvidere omfatter opgaven udgifter og indtægter vedrørende loppetorv.

Arbejder på private fællesveje indeholder udgifter til istandsættelse af private fællesveje. Udgifterne betales af ejerne og belaster således ikke kommunen.

Parkering indeholder udgifter og indtægter i forbindelse med parkeringsregulering mv. Parkering er opdelt i indtægter vedrørende p-licenser til p-zonen og p-kælderen. Derudover udstedes der p-afgifter til ulovligt parkerede biler. Endvidere omfatter opgaven udgifter til parkeringsvagter.

Kollektiv trafik

Busdrift dækker den udgift, som kommunen betaler til Trafikselskabet Movia, der varetager busdriften. Regionerne dækker udgifter til fællesomkostninger, køreplaner mv., mens kommunen skal betale nettodriftsudgifterne for de busser, som kører i kommunen. I de tilfælde, hvor bussen også kører i andre kommuner, bliver nettodriftsudgiften fordelt mellem disse kommuner efter, hvor langt de kører i de pågældende kommuner og det indbyrdes pendlingsforhold. Derudover skal budgettet dække udgifter til busterminaler mv.

FGV

Frederiksberg Gartner- og Vejservice (FGV) er en lokal virksomhed under Frederiksberg Kommune, som udfører alle former for anlægs- og driftsopgaver indenfor håndværks-, gartner-, vej- og entreprenør-området. FGV står endvidere for udførelsen af store dele af renovationsopgaven, se brugerfinansieret område.

Indholdsmål

Parkeringsstrategi

- Bedre parkeringsforhold og vilkår til Frederiksbergs borgere og erhvervsdrivende.
- Merprovenuet skal benyttes til at forøge antallet af p-pladser.
- Parkeringsløsningen søges tilrettelagt, så den både forøger brugervenligheden for borgerne og giver en effektiv administration.

Flere parkeringspladser

- Der er identificeret et potentiale for 1.600 ekstra p-pladser. En handleplan skal beskrive hvordan dette potentiale kan udnyttes.
- Der skal anlægges 200 flere parkeringspladser i 2018.
- Nye P-pladserne tænkes ind i klimatilpasningsprojekter. I perioder med lav udnyttelse anvendes p-pladserne til borgeraktiviteter og grønne elementer af midlertidig karakter.

Klima og bæredygtig udvikling

- CO₂-udledningen reduceres med 50 pct. fra 2005 til 2020 for Frederiksberg som by. Målet for CO₂-reduktionen er 100 pct. i 2035. Der vil i samarbejde med private og andre aktører blive arbejdet aktivt for at det ambitiøse mål kan nås tidligere.
- Klimatilpasningsindsats ruste Frederiksberg til hyppigere og kraftigere skybrud.
- Målet for håndtering af klimaforandringerne er, at der højst hvert 100 år må stå mere end 10 cm vand på terræn, og at 30 pct. af regnvandet er afkoblet kloaksystemet inden for 100 år.
- Roadmap udarbejdes i 2018 og 2019 for hvordan Frederiksberg kan understøtte FN's 17 verdensmål i relevante strategier og politikker.

Byrum og grønne områder

- Mængden af henkastet affald reduceres på færdselsarealer og i byrummet og 80 pct. af borgerne finder, at Frederiksberg er rent hvad angår henkastet affald og graffiti.

- Inden 2022 skal der være udlagt støjsvagt slidlag på alle trafikveje.
- Byens rum begrønnes i endnu højere grad.

Trafik og Miljø

- Reduktion i antallet af dræbte og tilskadekomne med 50 pct. fra 2010 til 2020.
- Frederiksberg er Danmarks mest cyklende by, og mindst 40 pct. af alle ture foretages på cykel.
- Alle trafikveje skal have cykelsti eller cykelbane inden 2020

Hospitalsgrunden

- Udviklingen af grunden skal tage udgangspunkt i Hospitalsgrundens særlige karakter med mange bevaringsværdige bygninger og frodige karakter.
- Boligbyggeri på grunden skal ske, så der sikres variation i bolig- og ejerformer.

Områdefornyelse

- De første skridt tages mod områdefornyelse omkring den vestlige del af Finsensvej.
- Oplæg til beslutningsprocessen omkring udvikling af området ved Bispeengbuen udarbejdes.

Strategiske tiltag og udfordringer

By- og Miljøudvalgets budget er uafhængig af, hvor mange der kører på vejene, benytter parkerne, opholder sig i byrummene eller smider affald på fortovene.

Det skaber udfordringer. Særligt i en tid, hvor flere og flere flytter til Frederiksberg. En attraktiv kommune i vækst stiller også krav til vedligeholdelse af grønne områder, belægninger, hvis standarden ikke skal forringes, når alting bruges mere intensivt.

Klimatilpasning af byen

Frederiksberg har en særlig rolle at spille i at sikre sig mod klimaforandringer. Det viste skaderne i forbindelse med det ekstreme skybrud i 2011. Den tætte by skaber en særlig udfordring, og flere områder af byen er meget udsatte.

Det kræver grundlæggende, at indretningen af byen tænkes på en ny måde. Det gælder, både når vi bygger daginstitutioner og plejeboliger, indretter skolegårde, veje, stier og parker eller giver byggetilladelser til grønne tage og solceller. Det kræver, at de gode og sammenhængende løsninger findes, og det kræver nytænkning.

Sikring af energieffektivisering og brug af vedvarende energi

Optimering af energiforbruget og større udbredelse af vedvarende energi er også centrale elementer for byen for at yde et bidrag for fremtiden. Det kræver investeringer, som imidlertid betaler sig på længere sigt både for budgettet og miljøet. ”Pulje til energirenovering og vedligehold” sikrer investeringer i bygningsvedligeholdelse med fokus på energiforbedringer, som bidrager til at gøre Frederiksberg til klimabyen for fremtiden.

Styrkelse af Frederiksbergs særlige identitet og byliv

Det er vigtigt for byen, at Frederiksbergs særlige identitet bevares og videreudvikles for også fremover at være et attraktivt sted at bo og færdes. Oplevelsen af en grøn, smuk, tryk og sikker by skal fastholdes samtidig med, at udgiftsniveauet sænkes. Derfor er det vigtigt at fokusere på, at vores indsats giver størst mulig effekt for borgerne. Samtidig skal det sikres, at vedligeholdelsesbehovet på bygninger, veje osv. ikke forøges og dermed bliver dyrere at vedligeholde i fremtiden.

Investeringer i områdefornyelse er et væsentligt element i bestræbelserne på at styrke Frederiksbergs særlige identitet i byens rum. Flere funktioner skal tænkes ind, når områder fornyes og forbedres. Udfordringen er, at der skal skabes levende bymiljøer, aktivitet og flere attraktive muligheder for ophold der, hvor livet leves. Der ved løftes områderne fysisk samt socialt og forbedrer livskvaliteten i hverdagen for borgerne og gavner kommunens miljø og økonomi på længere sigt.

Parkering

Frederiksberg har gennem de senere år oplevet et øget pres på byens parkeringspladser. Det er blevet stadig vanskeligere for borgerne at finde en parkeringsplads. For at sikre bedre parkeringsforhold for Frederiksbergs egne borgere er der pr. 1. april 2015 trådt en ny parkeringsstrategi i kraft. Det betyder, at P-zonen er udvidet, så den omfatter alle offentlige veje på Frederiksberg. De ekstra penge, der kommer ind i forbindelse med den nye parkeringsstrategi, bruges til at skabe bedre parkeringsforhold på Frederiksberg.

Fokus på bæredygtig trafik

Den begrænsede plads i Frederiksbergs byrum bliver en større og større udfordring.

Et afbalanceret hensyn til bilister, cyklister, fodgængere og den kollektive trafik er nødvendig for at sikre, at kommunen på én gang har en høj mobilitet, fastholder sin position som en af verdens mest cyklende byer og har et velfungerende kollektivt trafiktilbud. Den kollektive trafik forbedres bl.a. ved at sikre bedre busfremkommelighed. Det giver både en hurtigere og mere miljøvenlig busdrift, samtidig med at passagerantallet stiger og dermed opnås besparelser for kommunen. Fremkommelighedsprojekterne sker i samarbejde med de andre kommuner, busserne kører igennem.

Etablering af Metrocityringen skaber yderligere muligheder for at sikre bedre kollektiv trafik samtidig med, at driften optimeres. Frem mod åbningen af de nye metrostationer vil der være fokus på at optimere busdriften i samarbejde med nabokommunerne i regi af Bynet 2018.

Inddragelse af borgere og partnerskaber

Investeringer i bylivet handler ikke kun om permanent eller midlertidig infrastruktur. Det handler i høj grad også om at involvere, skabe netværk og råderum for de mennesker, der bor, arbejder og bruger byen. I en tid hvor økonomien er stram, er det vigtigt at have fokus på, hvad der giver mest effekt for pengene. Borgerinddragelse, frivillighed og nye måder at samarbejde med private aktører på skal tænkes ind i opgavevaretagelsen.

Driftsudviklingsprojektet på vej- og parkområdet (DUP) er et eksempel på, at driften via læring og samarbejde med private kan udvikles og gøres billigere. Private udbydere konkurrerer om at komme ind som samarbejdspartnere og udføre arbejdet side om side med kommunens egne folk. Den gensidige læring kommer alle parter til gode.

Driftsbevillinger

Drift:	mio. kr. netto
Kirkegårde	1,0
Miljø	7,3
Grønne områder	26,9
Vejvæsen og parkering	39,3
Byfornyelse	0,7
Kollektiv trafik	49,3
FGV	-5,8
<i>I alt</i>	<i>118,7</i>

Udvikling i budgettet

I forhold til sidste års budget er budgettet udvidet med 1,7 mio. kr. Dette dækker over en reduktion på 5,4 mio. kr., som allerede var indarbejdet i sidste års budget, og en udvidelse på 7,1 mio. kr. som vedrører nye ændringer.

De samlede ændringer fremgår af specifikationen i de tekniske budgetbemærkninger. Ændringer i forbindelse med budgetforliget ses nedenfor.

Budgetforlig

Som led i klimatilpasningsindsatsen er der afsat 4 mio.kr. i 2018 til en samlet grøn pakke. Den grønne pakke styrker indsatsen for et renere, grønnere og mere bæredygtigt Frederiksberg:

Der er afsat 1,5 mio.kr. til at plante flere træer, 1,5 mio.kr. til at etablere flere grønne byrum og 0,5 mio.kr. til at skabe mere grønt på gavle. Tiltagene vil øge biodiversiteten, forbedre klimaet og gøre byen smukkere.

Til at forsætte indsatsen for et renere Frederiksberg med intensiveret renholdelse frem til kl. 20.00, er der afsat 300 t.kr.

Der afsat 200 t.kr. til at udarbejde et roadmap for opfyldelse af FN's verdensmål for bæredygtighed. Verdensmålene fører til bæredygtig udvikling i økonomisk, social og miljømæssig forstand.

For at gøre det nemmere for Frederiksbergs borgere og besøgende at finde en parkeringsplads er der afsat 2 mio.kr. til at realisere målet om at etablere 200 parkeringspladser i 2018.

Dette er et trin mod at realisere det identificerede potentiale på 1.600 parkeringspladser, som er den langsigtede målsætning.

I budgetforliget er der afsat 1,4 mio.kr. i 2018 til at renovere og løfte legepladser kvalitetsmæssigt.

Der afsættes 1,5 mio.kr. i 2018 og 7 mio. kr. i hele budgetperioden til udvikling af Frederiksberg Hospitalsområde, herunder borger- og aktørinddragelse.

I budgetforliget er der afsat 0,5 mio. kr. til foranalyse vedrørende områdefornyelse af den vestlige del af Finsensvej og 0,2

mio.kr. til den kommende beslutningsproces omkring udvikling af området ved Bispeengbuen.

Anlæg som vedtaget med budget 2018

Anlæg mio. kr. netto	2018	Samlet overslag
Områdefornyelse, Søndermarkskvartret	1,0	13,8
Områdefornyelse Svømmehalskvartret vest	7,9	18,5
Områdefornyelse Nordre Fasanvej Nord	0,9	17,5
Områdefornyelse Nordre Fasanvej Syd	3,0	20,6
Pulje til tilplantning af nye vejtræer*	1,0	
Træer ved kommunens indkørselsveje	0,5	1,5
Forgrønning af Peter Bangsvej	4,0	5,5
Endnu flere grønne byrum	1,5	1,5
Flere vejtræer	1,5	1,5
Pulje til offentlige legepladser*	1,4	
Pulje til vedligehold af kirkegårde*	1,0	
Pulje til støjbekæmpelse (offentlig/privat samarbejde)*	0,6	
Pulje til implementering af klimatilpasnings- og skybrudsplan*	4,0	
Pulje til klimatilpasnings- og skybrudsplan – projektledelse og udvikling - 2014*	2,0	
Elevator til metro v Frederiksberg Gymnasium	0,0	2,6
By- og pendlercykelsystem	1,5	12,5
Pulje til anlæg af P-pladser iht. regler om parkeringsfond*	0,5	
Udvikling af Frederiksberg Hospitalsområde	1,5	7,0

Anlæg mio. kr. netto	2018	Samlet overslag
Udearealer til Musik og kulturskole	0,0	9,5
Parkering relateret til Musik og kulturskolen	2,0	32,0
Pulje til udlægning af nyt slidlag*	8,5	
Pulje til fortovsrenovering*	2,0	
Byudvikling ved Fasanvej station	0,4	3,0
Byudvikling Nordens Plads – byrum og sti-forbindelser	0,5	7,3
Trafikhandlingsplan: udbygning af cykelstier*	8,0	
Byrummet Solbjergvej Øst (frivillig udbygningsaftale med Frederiksberg Centret)	0,0	14,8
Overgang ved Peter Bangs Vej og om-lægning af den Grønne Sti (Diakonissestiftelsen)	0,0	3,0
Forbedring af cykel-parkeringsforhold	2,4	7,4
Roskildevej, ændring af vejprofil ved ZOO	0,0	3,0
Reparation af værn langs Dalgas Boulevard under metro-banen	1,7	1,7
Byrum på Sylows Plads	0,0	25,0
Sylows Alle	5,0	7,0
Metro Cityringen - projektstyring, stationsforpladser og byrum	25,2	35,6
Pulje til renovering af vejbelysning inkl. master samt intelligent belysning*	4,0	
Trafikhandlingsplan: Forbedret trafiksikkerhed, skoleveje*	4,2	

Anlæg mio. kr. netto	2018	Samlet overslag
Trafikhandlingsplan: Opfølgning på cykelhandlingsplan*	1,0	
Overdækning af rulletrapper på Aksel Møllers Have og Frederiksberg Station	0,0	8,0
Rahbeks Allé, Etablering af nyt vejprofil med parkering og ny træplantning	1,0	16,0
Opgradering af belysningen på Frederiksberg Allé	3,0	12,0
Busfremkommelighed	1,7	2,7
Forskønnelsespulje vedr. bunkers *	0,4	
Klimatilpasningsprojekter i samarbejde med FF	10,2	59,0
<i>I alt</i>	115,0	

Note: Puljerne er flerårige uden slutdato, hvorfor et samlet overslag ikke er relevant.

Takster

Nedenfor ses udvalgte takster på By- og Miljøudvalgets område.

Takster 2018	Kr.
Beboerparkeringslicens til p-zonen pr. år	160
Månedsparkeringslicens til p-zonen (Erhverv)	420
Erhvervsparkeringslicens til p-zonen pr. år	1.265
Dagslicens	75
Stadeplads ved loppemarked bag Rådhuset	130
Byggesagsbehandling (pr. time)	741

Brugerfinansierede områder

Udover de skattefinansierede opgaver, som er beskrevet tidligere, dækker udvalget også renovationen, der er brugerfinansieret. Hertil kommer forsyningens bidrag til afdrag på klimainvesteringer foretaget i samarbejde med kommunen.

Frederiksberg Kommune varetager renovationsområdet i en bestiller-udfører model, hvor opgaven med affaldsindsamling den 1. november 2010 blev hjemtaget, hvorefter størstedelen af renovationsopgaven udføres i kommunalt regi hos Frederiksberg Gartner- og Vejservice. Opgaverne vedrørende indsamling af glas og flasker samt farligt affald er udliciteret til en privat leverandør.

Takstfinansiering

Renovationen er takstfinansieret og skal "hvile i sig selv". Det vil sige, at indtægter og udgifter set over en årrække skal balancere.

Affaldsområdets mellemværende med kommunen

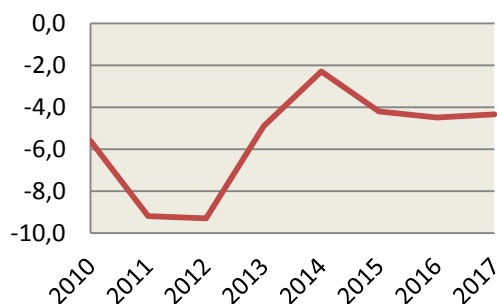
mio. kr.	
Forventet primo 2018	-5,0
Driftsbudget	0,0
Anlægsbudget	3,5
Forventet ultimo 2018	-1,5

Note: positive tal svarer til kommunens tilgodehavende, mens negative svarer til kommunens gæld.

Drift

Drift:	mio. kr. netto
Renovation	0,0
I alt	0,0

Figur 1 Renovationens mellemværende med kommunen primo i året (i mio. kr.)

Som det fremgår af tabellen er mellemværendet faldet i perioden 2012-2014, hvorefter det været stabilt.

Anlæg i henhold til direktionens anlægsplan

Anlæg mio. kr. netto	2018	Samlet overslag
Klimatilpasningsprojekter i samarbejde med FF (Takstfinansieret)*	54,0	
Indsamling af madaffald	3,5	3,5
I alt	57,5	

Note: Puljerne er flerårige uden slutdato, hvorfor et samlet overslag ikke er relevant.

Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget

Aktiviteter

Budgettet på Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalgets område omfatter kommunens forsørgelsesydelse og ydelser, der retter sig mod borgernes relationer til arbejdsmarkedet samt unge og UU-Vejledning

Desuden har udvalget ansvaret for kommunens aktiviteter og indsatser på beskæftigelsesområdet med henblik på at opnå selvforsørgelse for kommunens borgere.

Nedenfor er nævnt aktiviteterne på udvalgets budgetområde.

Kontant- og uddannelseshjælp

Aktiviteten omfatter udgifter til kontanthjælp og uddannelseshjælp for unge, særlig støtte og enkeltydelser.

Revalidering, fleksjob og ledighedsydelse

Omfatter udgifter til revalidering, løntilskud til personer i fleksjob, ledighedsydelse samt ressource- og jobafklaringsforløb.

Sygedagpenge

Aktiviteten omfatter udgifter til sygedagpenge til borgere i Frederiksberg Kommune.

Arbejdsmarkedsforanstaltninger

Aktiviteten omfatter udgifter til aktivering og indsatser for ledige, herunder kommunens egne tilbud til ledige hos F86. Desuden udgifter til løntilskud og seniorjob.

Integration

Dækker udgifter til integrationsprogram og integrationsforløb for flygtninge og familie-sammenførte til flygtninge samt integrationsydelse. Endvidere indeholdes udgifterne til danskuddannelse for voksne udlændinge.

Dagpenge til forsikrede

Omfatter kommunens udgifter til a-dagpenge til forsikrede ledige herunder udgifter til kontantydelse for personer, der har opbrugt retten til dagpenge.

Ungdomsuddannelse

Aktiviteten omfatter Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU), Erhvervsgrunduddannelsen (EGU) samt udgifter til Daghøjskoler.

Boligstøtte

Aktiviteten omfatter udgifter til boligsikring og boligydelse til pensionister.

Førtidspensioner

Dækker kommunens udgifter til førtidspension.

Indholdsmål

Færrest mulige borgere på offentlig forsørgelse

Beskæftigelsesindsatsen på Frederiksberg skal bidrage til at nå det overordnede mål om, at have færrest mulige borgere på offentlig forsørgelse.

På dette område har Arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalget i Beskæftigelsesplanen for 2018 vedtaget konkrete mål. Det centrale skal nævnes her:

- Frederiksberg Kommune skal som minimum ligge på gennemsnittet af klyngen inden for alle ydelsesgrupper

Der følges løbende op på målene i beskæftigelsesplanen i resultatrapporter, som forelægges for Arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalget kvartalsvist

Beskæftigelsesplanen udmøntes i de to målgruppeplaner *"Unge godt på vej – Plan for uddannelse og arbejde til unge på Frederiksberg"* og *"Vækst og jobskabelse på Frederiksberg – Plan for den virksomhedsrettede indsats"*

Unge godt på vej

Ungeindsatsen har de seneste år været en politisk høj prioritet i Frederiksberg Kommune, hvilket også afspejles i den strategiske prioritering af ungeindsatsen, der beskrives i målgruppeplanen *Unge godt på vej 2017 – Plan for uddannelse og arbejde til unge på Frederiksberg 2018 – 2021* som Arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalget har vedtaget.

Planen indeholder fire overordnede mål, som er:

1. Færrest muligt unge skal modtage offentlig forsørgelse
2. Antallet af unge med mere end seks måneder på offentlig forsørgelse skal reduceres
3. 95 procent af en ungdomsårgang skal gennemføre mindst en ungdomsuddannelse
4. Antallet af fokuselever/ikke-uddannelsesparate elever, som modtager en offentlig forsørgelsesydelse efter de er fyldt 18 år, skal reduceres.

Der følges op på målene halvårligt i ungeopfølgningen, som oftest i maj og november.

Vækst og jobskabelse på Frederiksberg

I 2016 lancerede kommunen en ny "Job i Fokus-strategi", hvor kommunens beskæftigelsesrettede indsats i højere grad er styret af virksomhedernes efterspørgsel fremfor den enkelte borgers ønsker. Målgruppeplanen for den virksomhedsrettede indsats Vækst og jobskabelse på Frederiksberg – Plan for den virksomhedsrettede indsats (2018-2021) skal være med til at understøtte denne udvikling.

Planen indeholder to overordnede målsætninger:

1. At der skabes vækst for virksomhederne i hovedstadsområdet, herunder for virksomhederne på Frederiksberg
2. At der skabes flere job for Frederiksbergborgere på Frederiksberg og i hovedstadsområdet

Effekterne af de virksomhedsrettede indsats i 'Vækst og Jobskabelse på Frederiksberg' er integreret i de resultatrapporter som forelægges for Arbejdsmarkeds – og uddannelsesudvalget kvartalsvist, da indsatserne skal resultere i job til borgere på Frederiksberg.

Integration af flygtninge

På dette område har Arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalget i Beskæftigelsesplanen for 2018 vedtaget et mål om, at Frederiksberg skal være den bedste i forhold til sammenlignelige kommuner (klyngen) målt på andelen som er i beskæftigelse i juni måned tre år efter ankomståret.

Der vil blive fulgt løbende op på målet i beskæftigelsesplanen i resultatrapporter,

som forelægges for Arbejdsmarkeds – og uddannelsesudvalget kvartalsvist.

Strategiske tiltag og udfordringer

Konjunkturafhængighed

Det er et grundvilkår for kommunerne, at udgifterne til forsørgelsesydelse og beskæftigelsesindsatsen er konjunkturafhængige. Med stigende ledighed følger stigende udgifter og omvendt. Gennem budgetgarantien kompenseres kommunerne under ét for stigende udgifter på en række områder, der er afhængige af konjunkturerne. Frederiksberg bærer således ikke alene den økonomiske risiko ved et stigende antal borgere på offentlig forsørgelse. Omvendt vil Frederiksberg Kommune heller ikke alene få gevinsten, hvis antallet af borgere på offentlig forsørgelse skulle falde.

Implementering af reformer

Arbejdsmarkedsområdet har gennem de seneste år været præget af mange reformer: Reform af førtidspension og fleksjob (2013), Kontanthjælpsreformen (2014), Sygedagpengereformen (2014), Beskæftigelsesreformen (2015), Refusionsreformen (2016), Jobreformens første fase (kontanthjælpsloft og 225-timers reglen) (2016) og endelig den seneste, Dagpenge-reformen, der trådte i kraft i 2017.

Af væsentlig betydning for kommunens økonomi er også omlægningen af refusionsområdet (Refusionsreformen), som trådte i kraft den 4. januar 2016.

Refusionsomlægningen betyder, at den statslige refusion som udgangspunkt og på tværs af målgrupper nedtrappes over tid. Fokus er derfor fortsat og i endnu højere grad på effekten af indsatsen.

I juni 2017 blev der vedtaget et lovforslag om en danskuddannelsesreform, der skal understøtte den virksomhedsrettede indsats. Det indebærer omlægninger af danskuddannelsen indholds- og finansieringsmæssigt.

Implementeringen af reformerne påvirker rammerne og vilkårene for den kommunale beskæftigelsesindsats og er samtidig en udfordring for organisationen. Det kræver ressourcer og opmærksomhed at sikre en succesfuld implementering af de mange reformer i form af vejledning og uddannelse af medarbejdere og ledere, omlægning af IT-værktøjer, styrket tværgående koordinering, information til borgere mm.

Regeringen og KL har i Aftalen om kommunernes økonomi for 2018 aftalt en række større afbureaukratiseringstiltag på arbejdsmarkedsområdet. Reformen af det forberedende område "Aftale om bedre veje til uddannelse og job" blev indgået den 13. oktober 2017 og er derfor ikke indeholdt i budgettet. Aftalen ændrer på målsætningen for målgruppen og lægger op til en større samtænkning af den kommunale unge-indsats med udgangspunkt i én kontaktperson for den unge. Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalgets område vil derfor fortsat være påvirket af nye reformer i 2018.

Integration

Et centralt fokusområde i de kommende år vil være den fortsatte modtagelse og integration af nye flygtninge og familiesammenførte. Der er i særlig grad fokus på integration på arbejdsmarkedet som en væsentlig del af integrationen i det danske samfund.

I Frederiksberg Kommuner er der iværksat en målrettet indsats for styrket selvforsørgelse for målgruppen i form af branchepakker, hvor borgernes vej mod arbejdsmarkedet og valg af branche kan ske i en række korterevarende praktikophold.

Desuden er der oprustet på virksomhedskonsulenter og jobkonsulenter med henblik på at hjælpe de mange nytilkomne flygtninge og familiesammenførte ind på arbejdsmarkedet eller til at påbegynde uddannelse.

Unge godt på vej

Ungeindsatsen er et højt prioriteret område i Frederiksberg, hvilket kommer til udtryk i planen *Unge godt på vej* vedtaget i Arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalget d. 15. maj 2017 (sag nr. 36), der årligt revideres. Også på nationalt plan er der fokus på ungegruppen.

Målet på ungeområdet i Frederiksberg Kommune er en fælles ungeindsats og udviklingen af et konsolideret ungecenter med én indgang, et mål, en fælles plan og en kontaktperson for den 15-29 årige

I Frederiksberg Kommune er der særligt fokus på at motivere de unge til at tage en uddannelse, og på den måde forebygge at

de unge havner på kontanthjælp, uddannelseshjælp eller lignende. Der er ligeledes fokus på støtte til fastholdelse i uddannelsen, særligt med henblik på de unge, der er identificeret som værende i risikogruppen. Indsatserne er differentierede, så de rammer de særlige behov der knytter sig til de meget forskellige grupper, uddannelsesmodtagere, unge med psykiske eller sociale problemer osv.) indenfor den samlede gruppe af unge.

Uddannelsesindsatsen for unge er et væsentligt element i beskæftigelsesindsatsen, hvilket stiller krav til Jobcentrenes indsats, kompetencer og værktøjer. På den baggrund er der afsat ressourcer til fastholdelsesinitiativer på uddannelsesinstitutionerne samt midler til netværksdannelse og opsøgende vejledning mellem Ungecentret og andre aktører i og uden for kommunen, for at fastholde unge, der er i fare for at falde ud af uddannelsessystemet.

Vækst og jobskabelse

Siden 2014 har virksomhedsvendte initiativer været et særligt fokusområde i beskæftigelsesindsatsen på Frederiksberg.

Formålet med planen Vækst og jobskabelse vedtaget i Arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalget d. 12. juni 2017 (sag nr. 39) er at målrette en række initiativer så de understøtter virksomhedernes behov for service og kvalificeret arbejdskraft og derigennem bidrage til, at der skabes vækst og job. I den sammenhæng er der udpeget en række strategiske områder og forslag til konkrete indsatser med henblik på politiske prioriteringer heraf.

Vækst og jobskabelse på Frederiksberg revideres årligt med henblik på at beskrive det kommende års indsatsområder

I planen for den virksomhedsrettede indsats 2018-2021 er der tale om en plan med et andet fokus end tidligere, da rammerne for beskæftigelsesindsatsen er under forandring. Beskæftigelsesindsatsen tog tidligere primært afsæt i borgeren, hvilket resulterede i, at den virksomhedsrettede indsats ofte ikke kunne matche virksomhedernes konkrete efterspørgsel.

Reformer og lovgivningsmæssige ændringer giver nye rammer og nye krav. Beskæftigelsesreformen har således givet anledning til en ny retning, hvor jobcentret primært skal fungere som rekrutteringspartner for virksomhederne. Det fordrer et

stærkere samarbejde med virksomhederne og viden om virksomhedernes efterspørgsel.

I 2016 er alle udviklings- og implementeringsaktiviteter i forhold til den virksomhedsrettede indsats blevet samlet under "Frederiksberg Erhvervsforum", som skal være en samlet udviklingsplatform for samarbejdet med virksomhederne.

De ovennævnte forhold indgår i forskellig form i budgetgrundlaget til budget 2018-2021.

Driftsbevillinger

Drift:	mio. kr. netto
Kontant- og uddannelseshjælp	146,6
Revalidering, fleksjob og ledighedsydelse	140,1
Arbejdsmarkedsforanstaltninger	122,2
Sygedagpenge	96,1
Integration	47,3
Dagpenge til forsikrede	205,1
Ungdomsuddannelse	17,3
Danskundervisning	0,0
Boligstøtte	70,4
Førtidspension	258,8
<i>I alt</i>	<i>1.104,0</i>

Udvikling i budgettet

I forhold til sidste års budget er budgettet forøget med 23,0 mio. kr. Dette dækker over en forøgelse på 6,6 mio. kr., som allerede var indarbejdet i sidste års budget, og en forøgelse på 16,4 mio. kr. som vedrører nye ændringer.

De samlede ændringer fremgår af specifikationen i de tekniske budgetbemærkninger. Ændringer i forbindelse med budgetforliget ses nedenfor.

Budgetforlig

Budgetforliget rummer fire prioriteringer indenfor tre områder.

De tre områder er:

- A) Ungeområdet
- B) Integrationsområdet
- C) Området for udsatte og hjemløse borgere over 30 år.

Ad.A) Ungeområdet

I forlængelse af Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalgets vedtagelse af "Unge godt på vej 2017 – Plan for uddannelse og arbejde for unge på Frederiksberg 2018-2021" er der indgået forlig om dels etablering af en udviklingspulje dels en fortsættelse af projekt Individuelt Planlagt job med Støtte (IPS).

Førstnævnte har til formål at understøtte en mere sammenhængende kommunel ungeindsats og dermed øge integrationen af vejledningen og støtten til unge i Frederiksberg Kommune. Udmøntningen af udviklingspuljen vil ske gennem mindre pilotprojekter og udviklings tiltag, hvor fokus er på opbygning af viden, erfaringer og best practice. Udgangspunktet vil være en analyse af ungeområdet, som igangsættes ultimo 2017. Der er afsat 1,0 mio. kr i 2018 og 2019 til udviklingspuljen.

For unge ledige med svære psykiske lidelser anvender kommunen en såkaldt IPS indsats, der fremmer rehabilitering gennem inklusion på arbejdsmarkedet eller i uddannelse. Indsatsen er idriftsættelsen af et projekt, der udløb i 2017. Der er bevilliget 0,6 mio. kr årligt i 2018-2020.

Ad B) Integration

Der afsættes 0,25 mio. kr i 2018 til udarbejdelse af en integrationspolitisk redegørelse og gennemførelse af en inspirations- og dialogkonference. Redegørelsen vil blandt andet indeholde statistiske data på integrationsområdet, målsætninger på tværs af udvalg samt opfølgning herpå. Redegørelsen skal medvirke til sikring af sammenhæng i opgaveløsningen og til kvalificering af en ny integrationspolitik.

Ad C) Området for udsatte og hjemløse borgere over 30 år.

Som en del af budgetforliget er der afsat midler til fortsættelse af projekt vedrørende fremskudt sagsbehandling for udsatte og hjemløse borgere over 30 år. Den fremskudte sagsbehandling vil blive varetaget af en sagsbehandler, som via en håndholdt borgerrettet indsats bidrager direkte til effekten af indsatsen for borgerne, således at der skabes en helhedsorienteret og sammenhængende indsats. Der afsættes 0,5 mio. kr årligt i budget 2018-2020.

Magistraten

Aktiviteter

Under Magistraten budgetteres aktiviteterne Politisk organisation, Tjenestemandspensioner, Administration - herunder Socialtilsyn Hovedstaden, Erhverv mv., Puljer samt Redningsberedskabet.

Politisk organisation

Politisk organisation omhandler den løbende virksomhed vedrørende kommunalbestyrelse, råd, nævn, kommissioner og bestyrelser. Udgifterne omfatter vederlag, mødeomkostninger, kontorhold m.v. samt udgifter vedrørende valg og tilskud til politiske partier.

Tjenestemandspensioner

Tjenestemandspensioner er den løbende udbetaling af pensioner til pensionerede tjenestemænd fra kommunen, forsyningsvirksomhederne, Hovedstadens Beredskab, tidligere ansatte ved skat, tidligere ansatte ved Københavns sporveje samt til tjenestemænd, som har været beskæftiget med tidligere amtslige opgaver. Sidstnævnte refunderes af staten.

Administration

Dækker udgifter vedrørende den centrale administration samt Socialtilsyn Hovedstaden (indtægtsdækket).

Administrationen omfatter *Løn og overhead* samt *Fællesudgifter*. Løn og overhead omfatter: løn vedrørende det administrative personale samt overheadudgifter som kontorhold, uddannelse m.m. Fællesudgifter omfatter opgaver som administrationen varetager på fællesskabets vegne.

Erhverv mv.

Erhverv dækker udgifter til rådgivning af vækstvirksomheder i Væksthus Hovedstaden. Yderligere dækker erhverv også andre erhvervsfremmende initiativer såsom afholdelse af Frederiksberg Kommunes erhvervskonference herunder uddeling af erhvervspriser, samt udvikling og fremme af detailhandelen via et samarbejde med Frederiksberg Erhverv.

Under erhvervsområdet er der også afsat en pulje på 0,2 mio. kr. til turismefremme på Frederiksberg.

Puljer

Puljer anvendes til administration af tværgående midler, eksempelvis barselsudligning og tillidsrepræsentantsuddannelse. Endvidere administreres puljer vedrørende bl.a. effektivisering, energibesparelser og konkurrenceudsættelse/udbud samt puljer til usikkerhed og omprioritering.

Redningsberedskab

Redningsberedskab omfatter udgifter til Hovedstadens Beredskab I/S, som Frederiksberg Kommune indtrådte i pr. 1. januar 2016.

Indholdsmål

Henvendelser besvares hurtigst muligt og senest inden 14 dage

Ifølge kommunens politik om svarfrister, besvares henvendelser hurtigst muligt og senest inden 14 dage. Hvis det tager længere tid at behandle sagen, modtager borgeren inden otte dage en kvittering (brev eller e-mail) med oplysning om, hvor lang tid der forventes at gå med at behandle sagen.

Konkurrenceudsættelse af kommunens opgaver udgjorde i 2015 en andel på 27,1 pct.

Seneste tal er opgjort for 2016, hvor Frederiksberg Kommunes IKU er opgjort til 28,9 pct.

Der arbejdes mod en IKU på 33 inden udgangen af 2020.

Sygefraværet for hele kommunen må på årsniveau højst være 4,4 pct.

Sygefraværet på kommunens arbejdspladser har, siden det toppede i august 2015, haft en faldende tendens. Der er dog stadig arbejdspladser og fagområder, der har et forhøjet sygefravær. Indsatsen for at nedbringe sygefraværet fortsætter derfor med fokus på disse arbejdspladser og områder, herunder særligt Dagtilbudsområdet.

Kassebeholdningen må i gennemsnit ikke komme under 400 mio. kr.

Der findes ikke en entydig opgørelse af den rigtige størrelse på en kommunes kassebeholdning. I den øvre ende ligger KL's anbefaling på en gennemsnitlig kassebeholdning, der svarer til en måneds drift.

Dette svarer for Frederiksberg Kommune til en gennemsnitlig kassebeholdning i løbet af budgetperioden på ca. 400 mio. kr., med deponering.

Størrelsen på deponeringspuljen bør årligt afspejle et gennemsnit for konkrete OPP-projekter, hvilket for nuværende vurderes at være ca. 100 mio. kr.

Puljen vil hvert år automatisk i større eller mindre omfang blive revitaliseret gennem frigivelse af deponerede midler, såfremt kommunen ikke udnytter sin låneramme.

Strategiske tiltag og udfordringer

Effektiv administration

Administrationen udgør den største opgave under Magistraten. Administrationen er i disse år i konstant bevægelse. Administrationen har været igennem organisatoriske tilpasninger, digitaliseringsbølger, tilpasninger som følge af Udbetaling Danmark, og har derudover et løbende fokus at sikre på den ene side en god borgerbetjening og på den anden side en så effektiv drift som muligt.

Opgørelser af administrationens størrelse, enten i administrative årsværk per indbygger eller i administrationsudgifter per indbygger placerer Frederiksberg som en af de mest effektive kommuner i landet.

Administrationen er til for borgeren. Borgerservicecentret er borgerens indgang til en lang række af kommunens ydelser. Det er fortsat ønsket, at der med Borgerservicecentret sikres, at borgeren har én indgang til det offentlige. Det skal være let for borgeren hurtigt at få afklaret spørgsmål og forhold med kommunen. Dette sikres blandt andet gennem digitale løsninger, medbetjening og straksafklaring.

Beskæftigelsesområdet

Beskæftigelsesområdet er fortsat præget af reformer og reformimplementering. Senest Dagpengereformen og Jobreformens 1. fase. Som for alvor er slået igennem i 2017. Refusionsreformen betyder, at der sker en nedtrapning af statslig refusion over tid. Det vil sige jo længere tid, borgeren er på offentlig forsørgelse jo lavere refusion. Således har kommunen et økonomisk incitament til at undgå mange på langvarig forsørgelse. Der er en mere detaljeret beskrivelse på Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalgets område.

Områder som unge-indsatsen og virksomhedsindsatsen er fortsat blandt fokusområderne for beskæftigelsesindsatsen i Frederiksberg Kommune. Helt central er planen for den virksomhedsrettede indsats "Vækst og jobskabelse på Frederiksberg", 2018-2021, der indebærer et andet fokus end tidligere. Job, den virksomhedsrettede indsats og virksomhedernes efterspørgsel efter arbejdskraft er omdrejningspunktet for beskæftigelsesindsatsen. For unge opsummeres indsatsen i planen "Unge godt på vej – 2018-21". begge dele er uddybende beskrevet under Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget.

Flygtninge

Der forventes fortsat en væsentlig tilstrømning af flygtninge og familiesammenførte i de kommende år. Som følge heraf vil antallet af flygtninge og familiesammenførte udgøre en væsentlig større masse end kommunen hidtil har oplevet, dette på trods af, at skønnet er nedjusteret i løbet af foråret 2017. På nuværende tidspunkt forventer Udlændingestyrelsen en tilgang på 4.500 i 2017 og 4.500 i 2018. Hertil kommer familiesammenføringer. Der er imidlertid stor usikkerhed om den konkrete tilgang. Usikkerheden om tilgangen er med til at vanskeliggøre planlægningen af indsatsen på hele integrationsområdet.

Udover deltagelse i introduktionsprogram forestår en stor udfordring i forhold til at finde relevante boliger til de ankomne flygtninge, hvorfor der i budgettet er afsat midler til kommunale løsninger i forhold til etablering af de fornødne midlertidige og permanente boliger, ligesom der arbejdes med en række initiativer med bred forankring i hele byen, herunder privat udlejning, almene boliger, kollegier mv. Opgaver ift. flygtninge, integration mv. er uddybende beskrevet på de enkelte udvalgsområder.

Socialtilsynet

Socialtilsyn Hovedstaden er placeret på Frederiksberg rådhus og er forankret i Børne- og Ungeområdet. Socialtilsyn Hovedstaden fører tilsyn med plejefamilier, anbringelsessteder, botilbud og andre sociale døgntilbud for udsatte børn, unge og voksne i Region Hovedstaden og Holbæk kommune.

Socialtilsynets omkostninger er takstfinansieret. Det er et mål at have fokus på effektivitet og løbende at tilpasse udgifter og medarbejdernormering til den opgave, der skal løses.

Beredskab

Frederiksberg Kommune indtrådte i Hovedstadens Beredskab I/S pr. 1. januar 2016. Samarbejdet omfatter 8 kommuner i Storkøbenhavn med ca. 850.000 borgere, og er dermed Danmarks største beredskab.

Hovedstadens Beredskab har kontrakt med Region Hovedstaden om ambulancekørsel. Kontrakten løber fra 1. februar 2016 og frem til primo 2022.

Det fælles beredskab skal kunne levere forebyggende og afhjælpende beredskabsopgaver på et højt kvalitetsniveau sammen med en kvalificeret og troværdig myndighedsbehandling.

Driftsbevillinger

Drift: netto	mio. kr.
Politisk organisation	14,0
Tjenestemandspensioner	126,0
Administration	494,2
Erhverv mv.	-0,5
Puljer	80,0
Redningsberedskab	26,6
<i>I alt</i>	<i>740,3</i>

Udvikling i budgettet

I forhold til sidste års budget er budgettet reduceret med 5,2 mio. kr. Dette dækker over en reduktion på 5,1 mio. kr., som allerede var indarbejdet i sidste års budget, og en reduktion på 0,1 mio. kr. som vedrører nye ændringer.

De samlede ændringer fremgår af specifikationen i de tekniske budgetbemærkninger. Ændringer i forbindelse med budgetforliget ses nedenfor.

Budgetforlig

Den direkte service overfor byens virksomheder i form af en virksomhedslinje (2898 2088), et erhvervstræf for alle byens virksomheder, et nyhedsbrev og vejledning som blev startet i 2016 videreføres i 2018 og 19.

Det samme gælder Frederiksberg Kommunes tilbud til iværksætterrådgivning, som dog flyttes fra Københavns Erhvervshus til Væksthus Hovedstaden.

Det er også besluttet at støtte arbejdet med at tiltrække flere kongresser til Hovedstaden, herunder til Frederiksberg, hvor der

bl.a. er ved at blive opført et nyt kongres & musicalhotel. Det skal ske ved, at Frederiksberg Kommune bidrager til etablering af en kongresfond i regi af Wonderful Copenhagen med 0,2 mio. kr. i hvert af årene 2018 og 2019.

For at afprøve mulighederne for at styrke fundraisingen i Frederiksberg Kommune er der afsat 0,1 mio. kr. i hvert af årene 2018 og 2019 til opstart af konkrete projekter eventuelt i samarbejde med eksterne samarbejdspartnere.

For at styrke engagementet blandt borgerne i byens udvikling er der afsat 85.000 kr. i 2018 og 10.000 kr. i de efterfølgende år til et projekt, hvor borgere kan få behandlet beslutningsforslag i Kommunalbestyrelsen, hvis disse kan finde skriftlig tilslutning blandt 2.500 Frederiksbergborgere.

Med henblik på at sikre en hurtig og effektiv byggesagsbehandling, er det besluttet at øge bevillingen til området. Der afsættes 2,0 mio. kr. i 2018, 1,7 mio. kr. i 2019 og 2,2 mio. kr. i 2020. I 2020 vil det blive vurderet om den øgede bevilling eventuelt skal videreføres.

Anlæg som vedtaget med budget 2018

Anlæg mio. kr. netto	2018	Samlet overslag
Salg af delareal (matrikel 80 og 8R)	-10,2	-10,2
Salg af Søndre Fasanvej 26	-3,1	-3,1
Salg af Falkoner Alle 118	-1,3	-1,3
Ingeborggården - Teknisk grundsalg	-18,5	-18,5
Salg af klubhusgrund og køb af FB klubhus	1,2	12,0
Digitaliseringsplan 2014	0,7	17,0
Digitaliseringsplan 2015	0,7	7,7
Digitaliseringsplan 2016	1,6	9,5
Digitaliseringsplan 2017	1,0	2,3
Digitaliseringsplan 2018	9,4	9,5
Monopolbrud	3,2	3,2
Udleveret pulje (anlægsloft)	0,0	53,0
<i>I alt</i>	<i>-15,2</i>	<i>81,3</i>

Bevillingsoversigt

Underopdeling af aktiviteter på opgaver fremgår af sammendrag af budget

Tabel					
1.000 kr.					
2018-priser		B2018	BO2019	BO2020	BO2021
Drift i alt, inkl. forsyning	U	6.893.777	6.859.030	6.821.738	6.806.655
	I	-1.368.166	-1.352.100	-1.327.457	-1.329.074
Bolig- og Ejendomsudvalget	U	180.193	180.122	180.397	178.782
	I	-85.880	-85.879	-85.879	-85.879
Byfornyelse	U	30.276	30.176	30.076	29.976
	I	-622	-622	-622	-622
Ejendomme	U	148.911	148.944	149.320	147.805
	I	-85.077	-85.077	-85.077	-85.077
Grundarealer	U	1.006	1.001	1.000	1.000
	I	-181	-180	-179	-179
Undervisningsudvalget	U	963.079	954.886	956.301	958.220
	I	-147.226	-147.067	-146.938	-146.726
Undervisning	U	839.495	829.250	829.003	829.895
	I	-124.257	-123.778	-123.390	-123.173
Tandpleje	U	30.337	30.536	30.766	31.006
	I	-148	-148	-148	-148
Ungdomsuddannelse (UU)	U	13.666	13.841	13.996	14.178
	I	-13	-13	-13	-13
Unge	U	79.581	81.260	82.535	83.141
	I	-22.808	-23.128	-23.387	-23.392
Sundheds- og Omsorgsudvalget	U	1.470.740	1.469.553	1.456.085	1.467.162
	I	-170.907	-163.468	-146.870	-146.869
Omsorg	U	920.752	915.216	900.296	905.779
	I	-162.921	-156.439	-142.990	-142.989
Hjælpe midler	U	50.863	50.798	50.782	50.781
	I	-2.572	-2.572	-2.572	-2.572
Aktivitetsbestemt medfinansiering	U	426.144	431.537	438.478	444.073
	I	0	0	0	0
Sundhed	U	72.981	72.003	66.530	66.530
	I	-5.414	-4.458	-1.308	-1.308
Kultur- og Fritidsudvalget	U	208.639	201.720	200.526	200.103
	I	-31.242	-31.244	-31.446	-31.446
Idræt og folkeoplysning	U	104.941	101.813	101.422	101.078
	I	-24.828	-24.828	-24.828	-24.828
Biblioteker og kultur	U	103.699	99.907	99.104	99.024
	I	-6.414	-6.416	-6.618	-6.618
Børneudvalget	U	952.242	948.802	950.176	955.703
	I	-223.228	-222.916	-223.454	-224.892
Tilbud til børn og unge med særlige behov	U	157.735	157.060	156.639	156.306
	I	-12.508	-12.508	-12.508	-12.508
Familierådgivning	U	5.244	5.244	5.244	5.244
	I	0	0	0	0
Sundhedstjeneste	U	21.586	21.701	21.842	22.693
	I	-220	-220	-220	-220

Tabel					
1.000 kr.					
2018-priser		B2018	BO2019	BO2020	BO2021
Merudgiftsydelse og tabt arbejdsfortjeneste	U	32.317	32.027	31.946	31.946
	I	-14.406	-14.165	-14.125	-14.125
Dagtilbud til børn	U	735.360	732.770	734.505	739.515
	I	-196.095	-196.023	-196.602	-198.040
Socialudvalget	U	545.807	539.986	536.950	533.223
	I	-99.622	-96.742	-94.993	-94.993
Integrationsindsats	U	11.507	8.328	3.185	2.411
	I	-1.328	-959	0	0
Boligsocialt arbejde	U	6.533	5.087	4.076	4.076
	I	-214	-214	-214	-214
Tilbud til voksne med særlige behov	U	488.600	487.376	490.494	487.541
	I	-81.154	-78.642	-77.851	-77.851
Senblindekurser	U	459	459	459	459
	I	0	0	0	0
Sociale formål	U	12.425	12.454	12.454	12.454
	I	-6.513	-6.513	-6.513	-6.513
Personlige tillæg og helbredstillæg	U	20.936	20.936	20.936	20.936
	I	-10.414	-10.414	-10.414	-10.414
Støtte til frivilligt socialt arbejde m.v.	U	5.346	5.346	5.346	5.346
	I	0	0	0	0
By- og Miljøudvalget	U	200.336	211.046	213.131	213.150
	I	-81.606	-81.431	-81.432	-81.432
Kirkegårde	U	15.811	15.811	15.811	15.811
	I	-14.807	-14.807	-14.807	-14.807
Miljø	U	10.003	9.680	9.426	9.426
	I	-2.682	-2.508	-2.508	-2.508
Grønne områder	U	26.865	25.366	25.126	25.889
	I	0	0	0	0
Vejvæsen og parkering	U	103.447	102.924	102.498	102.218
	I	-64.117	-64.117	-64.117	-64.117
Kollektiv trafik	U	49.313	63.069	66.073	65.610
	I	0	0	0	0
Områdefornyelse	U	700	0	0	0
	I	0	0	0	0
FGV	U	-5.804	-5.804	-5.804	-5.804
	I	0	0	0	0
Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget	U	1.398.321	1.389.271	1.378.855	1.371.914
	I	-294.357	-288.802	-284.450	-285.789
Kontanthjælp og aktivering	U	194.597	194.597	192.486	192.486
	I	-48.036	-48.037	-45.642	-46.981
Revalidering, fleksjob og ledighedsydelse	U	219.603	219.603	219.603	219.603
	I	-79.504	-79.504	-79.504	-79.504
Sygedagpenge	U	155.133	155.133	155.133	155.133
	I	-59.066	-59.066	-59.066	-59.065
Arbejdsmarkedsforanstaltninger	U	164.660	164.470	164.465	164.189
	I	-42.443	-42.444	-42.441	-42.442
Integration	U	109.072	107.331	103.137	103.137
	I	-61.751	-56.194	-54.241	-54.239
Dagpenge til forsikrede	U	205.116	205.116	205.116	205.116
	I	0	0	0	0

Tabel					
1.000 kr.					
2018-priser		B2018	BO2019	BO2020	BO2021
Ungdomsuddannelse (AU)	U	17.834	17.317	16.317	16.315
	I	-497	-497	-497	-497
Danskundervisning til voksne udlændinge	U	0	0	0	0
	I	0	0	0	0
Boligstøtte	U	73.491	73.491	73.491	73.491
	I	-3.060	-3.060	-3.060	-3.060
Førtidspensioner	U	258.814	252.214	249.109	242.444
	I	0	0	0	0
Magistraten	U	826.398	815.622	801.295	780.375
	I	-86.079	-86.531	-83.973	-83.023
Politisk organisation	U	19.574	24.219	18.182	21.489
	I	-5.529	-5.529	-5.529	-5.529
Tjenestemandspensioner	U	131.298	131.298	131.298	131.298
	I	-5.319	-5.319	-5.319	-5.319
Administration	U	562.563	555.518	545.446	538.904
	I	-68.402	-68.854	-67.107	-66.157
Erhverv mv.	U	3.330	3.016	2.389	2.616
	I	-3.782	-3.782	-2.971	-2.971
Puljer	U	79.976	71.913	74.322	56.411
	I	0	0	0	0
Redningsberedskab	U	29.658	29.658	29.658	29.658
	I	-3.047	-3.047	-3.047	-3.047
By- og Miljøudvalget, Brugerfinansieret	U	148.022	148.022	148.022	148.022
	I	-148.018	-148.020	-148.022	-148.024
Anlægsvirksomhed i alt, inkl. forsyning	U	485.339	445.123	387.872	362.454
	I	-56.294	-18.300	-10.600	-10.600
Pris- og lønstigninger, drift og anlæg		0	137.100	275.200	413.098
Det finansielle område	U	1.232.978	803.659	989.720	1.230.306
	I	-7.187.631	-6.874.510	-7.136.472	-7.472.840
Renter	U	51.090	47.023	42.997	43.150
	I	-31.600	-26.564	-22.722	-20.249
Forskydninger i kassebeholdningen (- = forbrug)	U	-128.497	-168.116	-82.657	3.658
Øvrige finansforskydninger	U	32.672	15.221	27.688	87.986
Afdrag på lån	U	663.062	92.079	92.714	95.563
Lånoptagelse	I	-732.066	-130.591	-124.872	-234.373
Tilskud og udligning	U	597.080	799.261	890.201	980.672
	I	-560.849	-500.119	-504.621	-454.808
Udviklingsbidrag til Region Hovedstaden	U	14.107	14.640	15.139	15.550
Momsudligning	U	3.465	3.550	3.638	3.727
Skatter	I	-5.863.116	-6.217.235	-6.484.257	-6.763.410

Sammendrag af budget

Tabel				
1.000 kr.				
2018-priser				
	B2018	BO2019	BO2020	BO2021
Drift i alt, ekskl. forsyning	5.525.607	5.506.929	5.494.281	5.477.583
Bolig- og Ejendomsudvalget	94.313	94.243	94.518	92.903
Byfornyelse	29.654	29.554	29.454	29.354
Byfornyelse	28.940	28.840	28.740	28.640
Driftstilskud til kollegier og andelsboliger	714	714	714	714
Ejendomme	63.834	63.867	64.243	62.728
Beboelsesejendomme	-28.932	-28.933	-29.033	-29.133
Kommunale ejendomme	92.766	92.800	93.276	91.861
Grundarealer	825	821	821	821
Undervisningsudvalget	815.852	807.819	809.363	811.494
Undervisning	715.237	705.472	705.613	706.722
Skoler	435.157	422.850	422.597	422.770
Pædagogisk psykologisk rådgivning m.v.	26.785	26.945	27.133	27.336
Skolefritidsordninger	62.350	61.464	60.641	60.141
Befordring af elever	5.019	4.814	4.814	4.814
Specialundervisning	100.506	104.214	104.128	104.544
Bidrag til statslige og private skoler	75.623	75.928	76.853	77.241
Efterskoler og ungdomskostskoler	9.797	9.256	9.446	9.876
Tandpleje	30.189	30.388	30.618	30.858
Ungdomsuddannelse (UU)	13.653	13.827	13.983	14.165
Ungdomsskole	10.160	10.334	10.490	10.672
Produktionsskoler	3.358	3.358	3.358	3.358
Forberedende voksenundervisning	135	135	135	135
Unge	56.773	58.132	59.149	59.749
Klubber	51.543	52.713	53.575	54.062
SSP og gadepiloter	5.229	5.419	5.573	5.687
Sundheds- og Omsorgsudvalget	1.299.834	1.306.085	1.309.215	1.320.293
Omsorg	757.831	758.777	757.305	762.789
Hjemmeplejen	279.817	281.675	284.465	287.612
Boligtilbud	398.310	397.941	394.214	396.551
Dagtilbud	13.278	13.278	13.640	13.640
Øvrige tilbud	9.547	9.547	9.547	9.548
Demensindsats	2.697	2.192	1.683	1.683
Døgntilbud	54.182	54.144	53.755	53.755
Hjælpe midler	48.292	48.226	48.210	48.209
Aktivitetsbestemt medfin.	426.144	431.537	438.478	444.073
Sundhed	67.567	67.546	65.222	65.222
Genoptræning	25.765	25.723	25.720	25.720
Sundhedsfremme og forebyggelse	21.931	21.949	20.659	20.659
Andre sundhedsudgifter	7.198	7.200	7.183	7.183
Vederlagsfri fysioterapeutbehandling	12.672	12.672	11.660	11.660

Tabel				
1.000 kr.				
2018-priser				
	B2018	BO2019	BO2020	BO2021
Kultur- og Fritidsudvalget	177.397	170.476	169.080	168.657
Idræt og folkeoplysning	80.113	76.985	76.594	76.250
Tilskud til skove og strandparker	157	157	157	157
Idrætsanlæg og svømmehaller	34.767	33.668	33.667	33.369
Fælles formål	4.783	3.033	2.533	2.533
Voksenundervisning	8.840	8.840	8.840	8.840
Frivilligt foreningsarbejde	5.720	5.773	5.882	5.836
Lokaletilskud	24.826	24.826	24.826	24.826
Fritidsaktiviteter	1.019	689	689	689
Biblioteker og kultur	97.284	93.491	92.486	92.406
Folkebiblioteker	52.446	51.402	51.402	51.405
Kulturel virksomhed	44.839	42.089	41.085	41.001
Børneudvalget	729.014	725.886	726.722	730.811
Tilbud til børn og unge med særlige behov	146.949	145.227	144.552	144.131
Opholdssteder m.v.	15.060	15.034	15.006	15.006
Forebyggende foranstaltninger	36.657	36.573	36.592	36.592
Døgninstitutioner	55.712	55.110	54.698	54.365
Sikrede døgninstitutioner	5.656	5.656	5.656	5.656
Ledsagerordning til børn med nedsat funktionsevne	107	107	107	107
Plejefamilier	32.035	32.072	32.072	32.072
Familierådgivning	5.244	5.244	5.244	5.244
Sundhedstjeneste	21.366	21.481	21.622	22.473
Merudgiftsydelse og tabt arbejdsfortjeneste	17.911	17.862	17.821	17.821
Dagtilbud til børn og unge	539.265	536.747	537.903	541.475
Dagtilbud til børn	481.855	479.337	480.419	483.991
Særlige dagtilbud	15.736	15.736	15.810	15.810
Tilskud til puljeordninger og private institutioner	38.056	38.056	38.056	38.056
Kommunale tilskud, PAU	3.618	3.618	3.618	3.618
Socialudvalget	446.184	443.244	441.958	438.231
Integrationsindsats	10.180	7.369	3.184	2.411
Boligsocialt arbejde	6.319	4.873	3.862	3.862
Tilbud til voksne med særlige behov	407.446	408.734	412.643	409.690
Beskyttet beskæftigelse	19.356	19.356	19.356	19.356
Aktivitets- og samværstilbud	31.559	31.559	31.559	31.480
Botilbud til hjemløse	14.724	14.525	14.171	13.709
Alkohol og stofmisbrug	25.410	24.364	24.279	24.279
Botilbud for længerevarende ophold	153.418	152.898	152.898	152.898
Botilbud til midlertidigt ophold	77.224	80.406	84.754	84.754
Kontaktperson- og ledsageordninger	17.588	17.460	17.460	15.060
Borgerstyret personlig assistance	26.330	26.328	26.328	26.328
Støtte i eget hjem m.v.	26.016	26.016	26.016	26.004
Særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse mv.	15.821	15.821	15.821	15.821
Senblindekurser	459	459	459	459

Tabel				
1.000 kr.				
2018-priser	B2018	BO2019	BO2020	BO2021
Sociale formål	5.912	5.940	5.940	5.940
Merudgiftsydelser	5.912	5.940	5.940	5.940
Personlige tillæg og helbredstillæg	10.523	10.523	10.523	10.523
Støtte til frivilligt socialt arbejde m.v.	5.346	5.346	5.346	5.346
By- og Miljøudvalget	118.730	129.615	131.699	131.718
Ambulanceberedskab	0	0	0	0
Kirkegårde	1.004	1.004	1.004	1.004
Miljø	7.321	7.172	6.918	6.918
Fælles miljøformål	2.117	1.965	1.965	1.964
Jordforurening	2.276	2.276	2.276	2.276
Planlægning, undersøgelser, tilsyn m.v.	1.663	1.663	1.463	1.463
Miljøtilsyn med virksomheder	1.218	1.218	1.215	1.215
Skadedyrsbekæmpelse	48	50	0	0
Grønne områder	26.865	25.366	25.126	25.889
Vejvæsen og parkering	39.330	38.808	38.382	38.101
Fælles formål	5.661	6.189	5.618	5.263
Parkeringsregulering	-25.801	-27.801	-27.801	-27.801
Arbejder på private fællesveje	0	0	0	0
Vejvedligeholdelse	50.873	51.822	51.967	52.042
Vintertjeneste	8.597	8.597	8.597	8.597
Kollektiv trafik	49.313	63.069	66.073	65.610
Områdefornyelse	700	0	0	0
FGV	-5.804	-5.804	-5.804	-5.804
Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget	1.103.964	1.100.469	1.094.405	1.086.125
Kontanthjælp og aktivering	146.561	146.560	146.844	145.505
Kontanthjælp og aktivering	141.949	141.949	143.288	141.949
Enkeltydelser	4.612	4.611	3.556	3.556
Revalidering, fleksjob og ledighedsydelse	140.099	140.099	140.099	140.099
Revalideringsydelse mv.	11.363	11.363	11.363	11.363
Løntilskud	38.026	38.026	38.026	38.026
Ledighedsydelse	16.930	16.930	16.930	16.930
Ressourceforløb	73.780	73.780	73.780	73.780
Sygedagpenge	96.067	96.067	96.067	96.068
Arbejdsmarkedsforanstaltninger	122.217	122.026	122.024	121.747
Jobtræningsordningen	1.243	1.156	1.154	1.152
Beskæftigelsesordninger	99.384	99.280	99.280	99.005
Jobcentre	1	1	1	1
Seniorjob	10.544	10.544	10.544	10.544
Beskæftigelsesindsats for forsikrede	11.046	11.046	11.046	11.046
Integration	47.321	51.137	48.896	48.898
Introduktionsprogram m.v.	23.517	27.742	26.727	26.729
Introduktionsydelse	23.976	23.567	22.341	22.341
Repatriering	-172	-172	-172	-172
Dagpenge til forsikrede	205.116	205.116	205.116	205.116
Ungdomsuddannelse (AU)	17.337	16.820	15.820	15.818
Ungdommens Uddannelsesvejledning	10.475	9.968	8.968	8.966

Tabel				
1.000 kr.				
2018-priser				
	B2018	BO2019	BO2020	BO2021
Erhvervsgrunduddannelser	2.840	2.830	2.830	2.830
Daghøjskoler	4.022	4.022	4.022	4.022
Boligstøtte	70.431	70.431	70.431	70.431
Boligsikring	31.110	31.110	31.110	31.110
Boligydelse til pensionister	39.321	39.321	39.321	39.321
Førtidspensioner	258.814	252.214	249.109	242.444
Magistraten	740.320	729.091	717.322	697.352
Politisk organisation	14.045	18.690	12.653	15.959
Fælles formål	463	463	463	463
Kommunalbestyrelsen	10.599	10.374	10.374	10.649
Kommissioner, råd og nævn	2.829	2.117	1.647	1.647
Valg	154	5.736	169	3.201
Tjenestemandspensioner	125.979	125.979	125.979	125.979
Administration	494.161	486.664	478.339	472.747
Serviceområdet	135.732	136.447	134.869	135.489
Kommunaldirektørens område	98.010	94.064	92.740	93.825
Børne- og Ungeområdet	41.023	39.308	38.261	37.275
By- og Miljøområdet	56.154	54.044	53.356	51.141
Social- sundheds- og arbejdsmarkedsområdet	163.242	162.801	159.113	155.016
Erhverv mv.	-452	-766	-583	-355
Puljer	79.976	71.913	74.322	56.411
Redningsberedskab	26.611	26.611	26.611	26.611

Takstoversigt

2018-priser	Takst (i hele kr.)
Byggetilladelser m.v.	
Timepris	741
Parkering	
Timetakst	
3. time	11
4. time	16
5. time	21
6. time	26
P-licens til zoneparkering	
Beboerlicens pr. år	160
Licens til lånt/lejet bil pr. uge	160
Pendlerlicens pr. hele måned	420
Pendlerlicens pr. dag	30
Månedslicens (Håndværkerbiler)	420
Dagsbillet	75
Ugebillet	370
Erhvervslicens	1.265
P-afgift	510
Parkering på handicapplads og ud for ind- og udkørsel	1.020
Evt. rykkergebyr	250
Institution, børn og unge (pr. plads pr. måned)	
Dagpleje (uanset barnets alder)	2.828
Vuggestue grundtakst 0-2 år	2.828
Børnehaver grundtakst 3 år – skolestart	1.563
Frokosttakst, 0-2 år	525
Frokosttakst, 3 år – skolestart	525
SFO	1.585
Fritidsklub	329
Ungdomsklub	101
Ungdomsskolen	
ingen gebyrer, dog	
Udstedelse af kørekort til lille knallert	480
Diverse vedrørende plejehjem m.v.	
Betaling for dagcenterplads pr. mødedag	31
Betaling for daghjem pr. dag	101
Endagsture (pensionister)	156
Botilbud til personer med særlige sociale problemer	
Døgnpris for voksne inkl. morgenmad og sengelinned:	
Huslejebetaling ved ophold på Lindevangen (§ 110 selvejende institution) o. 25 år:	100
Huslejebetaling ved ophold på Lindevangen (§ 110 selvejende institution) u. 25 år:	74
Huslejebetaling ved ophold på Lærkehøj o. 25 år:	100
Huslejebetaling ved ophold på Lærkehøj u. 25 år:	74
Sygesikring og sundhed	
(Endelige takster bliver først bekendtgjort i efteråret)	
Skift mellem sygesikringsgruppe 1 og 2 samt lægeskift	190
Gebyr for bortkommet sygesikringsbevis	190

2018-priser	Takst (i hele kr.)
Madservice	
Egenbetaling for levering af madservice, per måltid	53
Omsorgstandpleje	
Egenbetaling for omsorgstandpleje, årligt*	510
Egenbetaling for særlig tandpleje o. 18 år, årligt*	1.888
*Taksterne er midlertidigt fremskrevet med satsreguleringsprocenten for 2018. Den endelig prisfremskrivning fastsættes af Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse og oplyses først endeligt i oktober 2017.	
Biblioteket	
Takster for at aflevere materialer for sent:	
Fra 1. dag efter afleveringsfristen	20
8 dage efter afleveringsfristen	60
15 dage efter afleveringsfristen	100
31 dage efter afleveringsfristen	230
Ekstra omkostninger ved afhentning	197
Gebyr ved erstatning	230
Unge under 18 år betaler ½ gebyr af voksentakst ved for sen aflevering.	
Leje af kommunale lokaler	
(alle udgifter er pr. time med undtagelse af overnatningsgebyr)	
Lille mødelokale (bl.a. lokale 2 og 3 på biblioteksfilialen på Danasvej)	56
Almindeligt lokale (bl.a. klasselokaler)	106
Mellemstort lokale (bl.a. faglokaler, dobbeltklasselokaler og lokale 1 på Danasvej)	157
Stort lokale (bl.a. Metronomen og Medborgersalen på Danasvej)	219
Sale, Aulaer mv. (bl.a. gymnastiksale, skoleaulaer og hovedbibliotekssalen)	521
Ønskes bibliotekssalen lejet med betjentbistand vil udgiften pr. time udgøre	1.057
Lokaleudstyr udover timelejen, såfremt udlån sker i ferier og i øvrigt uden for normal åbningstid	440
Overnatningsgebyr	45
Erstatning	
Materiale, der trods hjemkaldelse stadig ikke er afleveret, betragtes som bortkommet. Derfor sender biblioteket en regning på et erstatningsbeløb + gebyr på 230 kr. (børn 115 kr.) Ødelagt og bortkommet materiale erstattes til den pris biblioteket fastsætter, svarende til genanskaffelsesomkostningerne. Alle sager med skyldige erstatningsbeløb på kr. 200 og derover overgives til inddrivelse, jf. lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Ved eventuel budafhentning/inddrivelse vil der blive pålagt yderligere omkostninger: minimum 200 kr.	
	230
Frederiksberg Svømmehal	
<u>Svømmehal og luksusafdeling</u>	
Svømmehal enkelt, voksen	44
Svømmehal 12 klip, voksen	440
Svømmehal månedskort, voksen	470
Svømmehal enkelt, børn (indtil 15 år)	20
Svømmehal 12 klip, børn (indtil 15 år)	200
Svømmehal månedskort, børn	215
Svømmehal familie, 2 voksne + 2 børn	105
Svømmehal familie, 2 voksne + 1 barn	90
Luksusafdelingen (kun voksne)	57
Luksusafdelingen (kun voksne), 12 klip	570
Luksusafdelingen (kun voksne) 1 måneds	635

2018-priser	Takst (i hele kr.)
<u>Pensionister til svømmehal og luksusafdeling</u>	
Frederiksbergske pensionister	
mandag-fredag 07-15	20
mandag-fredag 07-15 (med helbredstillægskort)	Gratis
mandag-fredag 15-21	31
mandag-fredag 15-21, 12 klip	310
Udenbys pensionister, alm. afdeling	
mandag-fredag 07-21	31
mandag-fredag 07-21, 12 klip	310
<u>Kurbadet</u>	
Kurbadet (kun voksne)	172
Kurbadet (kun voksne) 6 klip	860
Kurbadet Plus (kun voksne) inkl. håndklæde, frugt og kildevand	200
Pensionister i kurbadet	127
Pensionister i kurbadet 6 klip	635
<u>Babybassinet</u>	
Babysvømning 1 voksen + 1 baby	66
Babysvømning 1 voksen + 1 baby, 12 klip	660
Babysvømning tillæg for 1 voksen	44
Babysvømning 8 ugers hold	730
Babysvømning 17 ugers hold	1.360
<u>Ungdomsrabat</u>	
Unge mellem 15-25 år efter kl. 18	20
Øvrige gebyrer og brugerbetaling m.v.	
<u>Råden over vejareal:</u>	
Skurvogn (pr. 3x5 m areal pr. dag)	70
Container (pr. 3x5 m areal pr. dag)	70
<u>Stillads (pr. dag pr. stillads):</u>	
0,0 - 25,0 m	35
25,0 – 50,0 m	70
Over 50 m	125
Mobilkran, lift o.l.	70
Pølsestader, halvårligt	1.400
Faste studepladser, halvårligt	1.400
Indbringelse af sag for Huslejenævnet	308
Indbringelse af sag for Beboerklagenævnet	144
Forhåndsgodkendelse i huslejenævnet	514
(De tre ovenstående takster afventer regulering til efteråret, hvor de reguleres efter netto- pris index)	
Tillægsgebyr for udlejere i sag, hvor lejerne får 100% medhold i huslejenævnet	2.139
Adresseoplysninger pr. stk.	75
Bopælsattester pr. stk.	75
BBR-ejermeddelelser pr. stk.	70
Skatteattester pr. stk.	70
Vurderingsattester pr. stk.	70
Anmodning om prøvelse af ægteskabsbetingelser, hvis ingen af parterne har bopæl her i landet (vielser)	500
Studepladser, store	660
Studepladser, små	390

2018-priser	Takst (i hele kr.)
Stadeplads – Rådhusplads/lørdage (salg af grøntsager/levnedsmidler pr. gang)	130
Rottebekæmpelse, promille af ejendomsværdien	0,0222
Frederiksberg Kommunes Kirkegårde	
Gravsteder, erhvervelse af brugsret	
Frederiksberg ældre Kirkegård:	
Kistegravsted pr. 3m ² i 20 år	7.395
Urnegravsted pr. 1m ² i 10 år	1.370
Solbjerg parkkirkegård og Søndermark kirkegård:	
Kistegravsted pr. 3m ² i 20 år	3.710
Urnegravsted pr. 1m ² i 10 år	1.370
Askefællesgrav i 10 år	1.980
Kistefællesgrav i 20 år	9.345
Kistefællesgrav til barn under 12 år i 10 år	4.670
Urnepladser, erhvervelse af brugsret.	
Urneplads i 10 år, brugsretsleje fra	1.950
Graves gravning	
Kistegrav:	
Familiegravsted i almindelig dybde	6.100
Familiegravsted i almindelig dybde (Lørdag)	7.750
Familiegravsted i alm. dybde til barn u. 12 år	2.120
Familiegravsted i alm. dybde til barn u. 12 år (Lørdag)	3.550
Familiegravsted i dobbelt dybde uanset alder	7.220
Enkeltgrav/kistefællesgrav	6.100
Enkeltgrav/kistefællesgrav (Lørdag)	7.750
Enkeltgrav/kistefællesgrav til barn under 12 år	2.120
Børn, dødfødt kistefælles. (Kun indenbys)	693
Urnegrav:	
Familiegravsted	850
Familiegravsted (Lørdag)	3.012
Enkeltgravsted	435
Askefællesgrav	700
Opbevaring af urner	
Opbevaring af urner (Efter 3 måneder)	110
Ligbrænding: (jf. KB sag 369 d. 28-11-2011)	
Indenbys borger 15 år og derover	2.185
Indenbys borger under 15 år	1.410
Udenbys borger 15 år og derover	2.395
Udenbys borger under 15 år	1.685
Diverse vedrørende Kirkegårde	
Udlægning af blomster efter bisættelse i Frederiksberg Kirke (Man-fre)	693
Leje af orgel med organist	500
Omhældningsgebyr (Urner)	300
RENOVATION	
Nedenstående gebyrer, kr. ekskl. moms	
Virksomheder	
Grundgebyr	
Administration (per produktionsenhed)	300

2018-priser	Takst (i hele kr.)
Genbrugsstation	
<i>Genbrugsstation, per besøg</i>	
Personbil	120
Kassevogn	220
Ladvogn	240
Farligt affald, 0-10 kg.	100
Farligt affald, 10-25 kg.	180
<i>Genbrugsstation, abonnement per år</i>	
Personbil	4.700
Kassevogn	9.200
Ladvogn	14.800
Restaffald (dagrenovationslignende)	
Afhentningssted, pr. stk.	1.144
Beholderrumfang, pr. 100 liter ved ugentlig tømning	512
Genanvendeligt affald	
Deltagelse i afhentningsordninger (efter tilmelding), per år	874
Husholdninger	
Dagrenovation (vedr. husholdninger)	
Afhentningssted, pr. stk.	1.144
Beholderrumfang, pr. 100 liter ved ugentlig tømning	512
Genanvendeligt affald m.v. (vedr. husholdninger)	
Madaffald	55
Storskrald, løst	127
Haveaffald, beholder/løst	41
Glas	57
Papir	41
Pap	48
Plast	47
Metal	28
Farligt affald	41
Genbrugsstationer	242
Administration	14
I alt, pr. husholdning	748
Særlige ydelser (vedr. husholdninger)	
Storskrald, container pr. bestilling (fra 1. nov. 2010)	2.134
Haveaffald, container pr. bestilling (fra 1. nov. 2010)	1.534
Forgæves kørsel af bestilt container til storskrald el. haveaff., per gang	782
Forgæves kørsel ved bestilt beholder til glas, per gang	96
Beholdervask, pr. beholder til dagrenovation under 1 m ³	143
Leje af mobile affaldsrum	28.012
Særgebyrer, ekskl. Moms (husholdninger og virksomheder)	
Erstatning af beholdere m.v. og ekstrabeholdere:	
Ved bortkomst eller beskadigelse af beholder eller andet materiel af andre årsager end almindeligt brug og slitage samt ved behov for flere beholdere, end der er tilmeldt tømning, for eksempel til anvendelse under nedstyrtnings-skakke, betaler grundejeren/virksomheden for indkøb og levering af ny beholder.	
Ukorrekt sortering:	
Ukorrekt sortering	400
Ukorrekt sortering, grove eller gentagende tilfælde	1.600

Ved ukorrekt sortering, der medfører tillægsbetaling fra behandlingsanlæg, viderefaktureres tillægsbetalingen til grundejeren eller virksomheden og tillægges et administrationsgebyr

200

Ekstraomkostninger forbundet med afhentning:

Ved ekstraomkostninger forbundet med afhentning, hvor årsagen til ekstraomkostningerne kan henføres til grundejeren/virksomheden, herunder oprydning efter overfyldninger, tømninger under særlige forhold for eksempel midlertidige forhold på adgangsvejen eller afhentningsstedet samt ved udsætning i forbindelse med begivenheder og lignende, viderefaktureres grundejeren/ virksomheden ekstraomkostningerne med et administrationsgebyr, dog maksimalt ét administrationsgebyr per måned

Betalingsforhold:

Fakturaer, der ikke betales rettidigt, tillægges et administrationsgebyr på kr. 200,00 ekskl. moms pr. rykkerskrivelse, dog maksimalt 2 skrivelser.

Noter:

1. Kolonihaver, der ikke benyttes i vinterperioden, betaler 0,25 gange gebyr for genanvendeligt affald med videre
2. Boligenheder, der anvendes til kollegium, betaler 0,3 gange gebyr for genanvendeligt affald med videre
3. For benyttelse af mobilsuganlæg til restaffald betales 0,66 gange gebyr for beholderrumfang
4. Ved komprimering af affaldet i ophalercontainere med komprimering betales 2,5 gange beholderrumfang.

Aftale om Frederiksberg Kommunes budget 2018 – 21

Det Konservative Folkeparti, Venstre, Radikale Venstre og Dansk Folkeparti indgår denne aftale om Frederiksberg Kommunes budget for 2018 og perioden frem til og med 2021.

Frederiksberg er en attraktiv by på små 9 km² og har nu 105.000 borgere samt 10.000 virksomheder. I de kommende år forventer partierne, at væksten fortsætter.

Partierne arbejder for at understøtte udviklingen ved, at alle Frederiksbergs borgere og virksomheder får den bedst mulige kommunale service til den lavest mulige skattesats.

Partierne er i den forbindelse enige om, at indkomstkatten, grundskylden og dækningsafgiften for erhvervslivet ikke skal stige i budgetperioden 2018 - 21.

De økonomiske rammevilkår

Aftalen tager afsæt i Kommunalbestyrelsens økonomiske politik. En økonomisk politik, der bygger på:

- Balance på det skattefinansierede område og en solid kassebeholdning
- Overholdelse af økonomiaftalen mellem KL og staten
- Ansvarlighed og rettidig omhu i den løbende økonomistyring
- Fortsat gældsafvikling
- Sikring af effektiv drift

Aftalen overholder den økonomiske politik og sikrer dermed en ansvarlig udvikling af Frederiksberg og Frederiksberg Kommunes økonomi.

Fuld udnyttelse af service- og anlægsrammer

Med aftalen afsætter partierne ca. 4,0 mia. kr. til service til borgerne og 344 mio. kr. til anlægsprojekter i 2018.

Dermed udnytter Frederiksberg Kommune den service- og anlægsramme, som økonomiaftalen for 2018 mellem KL og regeringen fastlægger.

*

Partierne er enige om en række ændringer af de effektiviseringstiltag, tilpasninger og udvidelser, som indgår i det fremlagte budgetforslag. De bevillingsmæssige konsekvenser af disse ændringer står i bilagene til denne aftale¹.

I resten af denne aftale gennemgås de øvrige større tiltag, som partierne er enige om.

¹ Disse bilag er pr. 10. september 2017 ved at blive valideret og vil blive offentliggjort snarest muligt.

Det gode børneliv på Frederiksberg (Børneudvalget og Undervisningsudvalget)

Børnepakke

Frederiksberg har gode dagtilbud, og forældrene giver tilbagemeldinger om høj brugertilfredshed. Partierne ønsker at bakke op om børnefamiliernes dagligdag ved yderligere at styrke kvaliteten i Frederiksbergs dagtilbud.

På den baggrund er partierne enige om en børnepakke, hvor der investeres 8,0 mio. kr. Pengene skal gå til bedre normeringer og nyt legetøj. I børnepakken indgår også en pulje til øget trivsel og 1,0 mio. kr. til aflønning af pædagogstuderende.

Børnepakken vil sammen med regeringsaftalen om flere penge til dagtilbudsområdet løfte institutionernes budgetter med 10 mio. kr. hvert år.

Partierne er enige om, at forældrebetalingen ikke skal stige som følge af de nye investeringer i børnepakken.

Fastholdelse og rekruttering af lærere

Partierne afsætter en pulje på 5,0 mio. kr., som udmøntes som lokalløn for fortsat at kunne ansætte de bedste lærere på Frederiksberg. Puljen fordeles til de enkelte skoler ud fra antallet af stillinger.

Puljen anvendes til løntillæg, til enkelte eller grupper af lærere, hvor der eventuelt er rekrutterings- eller fastholdelsesudfordringer. Puljen kan endvidere anvendes til midlertidige tillæg eller engangsbeløb og personalegoder.

Partierne vil følge udviklingen og drøfte status herpå i forbindelse med budgetforhandlingerne for 2019 i lyset af resultatet af de kommende overenskomstforhandlinger og udviklingen i øvrigt.

Idrætsprofilskole på Tre Falkeskolen

Til at styrke arbejdet med idrætsinteresserede elever og idrætstalenter afsætter partierne penge til en idrætslinje på Tre Falkeskolen, som i samarbejde med det lokale idræts- og foreningsliv bliver en profilskole.

Specialundervisning

For at sikre et stærkt undervisningstilbud på Skolen ved Nordens Plads afsætter partierne de nødvendige penge til at sikre, at pædagognormeringen og undervisningsmaterialer svarer til det stigende antal elever på skolen.

Styrket SSP

Undervisningsudvalget styrker SSP-indsatsen i samarbejde med Socialudvalget indenfor rammerne af integrationspakken – jf. nedenfor.

Vikartimer

For at sikre skolerne tiltstrækkelige ressourcer til vikardækning på skolerne som konsekvens af de længere skoledage, som blev indført ved skolereformen, afsætter partierne 0,4 mio. kr. til at dække skolernes merudgifter til området.

Døgntilbud for børn og unge

Allegårdens budget tilpasses til målgruppen. Partierne er enige om, at der i det kommende år gennemføres en budgetanalyse af døgntilbudsområdet. Analysen skal afdække pris-sætning og struktur på døgninstitutioner på Frederiksberg – herunder muligheden for på et eller flere områder at etablere samdrift.

Nyt by- og bevægelsesrum ved Skolen ved Søerne

Partierne fortsætter den ambitiøse plan for udbygning af skolernes udearealer. Der anlægges i 2019 et udvidet, grønt udeareal ved Skolen ved Søerne. Der skabes et nyt bevægelses- og læringsrum til skolens elever og et helt nyt byrum og mødested til glæde for områdets beboere i alle aldre. Projektet indgår samtidig i kommunens klimatilpasningsplan.

Opgradering og forbedring af kunstgræsbaner på byens skoler

Flere børn øger presset på Frederiksbergs boldbaner. Partierne er enige om at opgradere kunstgræsbanerne, herunder belysningsanlæg på byens skoler til gavn for både elever og byens foreningsliv.

Banerne på Søndermarksskolen, Lindevangskolen, Skolen på Duevej og Skolen på La Cours Vej vil blive opgraderet i løbet af 2018 og foråret 2019.

Elevdemokrati

For at støtte op om det vigtige arbejde, eleverne gør for at tage et demokratisk ansvar på de enkelte skoler, er partierne enige om at afsætte en aktivitetspulje på 25.000 kr. til hver skole, som det enkelte elevråd får ansvaret for at udmønte.

Ældreplan: Tryk alderdom på Frederiksberg (Sundheds- og Omsorgsudvalget)

En værdig og tryk alderdom

Værdighed og tryk for den enkelte er udgangspunktet for partiernes prioritering på ældreområdet. Dialogen med den enkelte borger om egne mål, behov og ressourcer er derfor centralt for tilrettelæggelsen af kommunens tilbud.

Målet er fortsat, at flest mulige ældre skal kunne klare sig selv i flere år, før behovet for hjælp opstår. Den omfattende dialog med og revisitation af borgere, der modtager hjemmehjælp og de rehabiliterende indsatser, der er gennemført de senere år, har hjulpet mange borgere til igen helt eller delvist at løfte dagligdagens gøremål. Samtidig er hjælpen justeret til de borgere, som har behov for mere støtte i dagligdagen.

Partierne vil på den baggrund fortsat sikre stabile rammer for hjemmeplejen på Frederiksberg. Med udgangspunkt i en uændret visitationspraksis reserveres der derfor 3,0 mio. kr. i 2018 og frem til at dække eventuelt stigende behov, og der gennemføres en nærmere vurdering af, om borgere afhængige af hjælpemidler kan have glæde af en styrket rehabiliterende træning.

Partierne afsætter 0,5 mio. kr. i to år til afprøvning af nye udenlandske træningsmetoder, fx i forhold til kørestolsbrugere. Afprøvningen vil indgå i de nye træningsfaciliteter i Døgnrehabiliteringen og den ambulante træning i Sundhedscentret.

Fællesskaber og aktiviteter som omdrejningspunkt

Med budget 2017 blev igangsat en samlet indsats for tryk og fællesskaber. Det er indsatser i forhold til at få færre forskellige hjælpere i borgerens hjem, opsøgende indsatser i forhold til ensomme ældre, bedre dialog og kontakt til pårørende, samt sociale aktiviteter og tilbud på plejecentrene.

Partierne afsætter i 2018 1,8 mio. kr., så disse indsatser kan fortsætte på samme niveau fremover. Der sættes særligt fokus på muligheder for koncerter og andre kulturelle oplevelser på tværs af alle plejecentre. Med dette års samlede prioriteringer af tryk og fællesskaber for ældre har partierne samlet afsat mere end 9 mio. kr. frem mod 2021.

Mad og måltider

Partierne har de seneste år stået bag en række udviklingstiltag og forbedringer af de kommunale mad- og måltidstilbud.

Partierne vil i 2018 sammen med måltidspanelet evaluere indsatsen for sund og velsmagende mad og gode måltider med inddragelse af både brugere og pårørende.

Der afsættes på den baggrund til den videre udbygning af kommunens madtilbud en ramme på 1 mio. kr. i hvert af årene 2018 og 2019. Der skal være fokus på gode måltidsoplevelser, duft og valgfrihed for den enkelte, samt inddragelse af flere generationer til

måltider og flere aktiviteter med udgangspunkt i køkkenfunktionerne på det enkelte plejecenter. Med dette års prioriteringer af mad og måltider på ældreområdet har partierne samlet afsat 4 mio. kr. frem mod 2021.

Smart Sundhed – teknologi med borgeren i centrum

Med Smart Sundhed styrker kommunen udvikling af sammenhængende digitale og velfærdsteknologiske løsninger på sundheds- og omsorgsområdet. Ny teknologi skal tage afsæt i borgernes behov for tryghed, uafhængighed og selvhjulpethed og ikke blot, hvad der teknologisk set er muligt.

Med budgettet for 2018 afsættes penge til etablering af Flintholm Plejecenter som digitalt fyrtårn og til etablering af flere pilotforsøg med omfattende brug af ny borgerrettet teknologi i hjemmet hos flere borgere.

Partierne er enige om, at de effektiviseringer, der opnås med en ny digital platform til kommunikation og dialog, ikke må forringe den direkte borgerrettede service. Fokus er i stedet på at understøtte bedre sammenhænge og forløb for borgeren, pårørende, hjemmeplejen, hospital og praktiserende læge.

Der gennemføres en fornyet status for anvendelse af ny teknologi i 2018 i samarbejde med borgere, pårørende, leverandører, Ældrerådet og Handicaprådet.

Moderne plejeboliger – trygge rammer og sammenhæng i byen

Kommunens plejeboliger skal være en tryk og værdig ramme om den enkelte beboers liv. Derfor er partierne enige om at fortsætte med moderniseringsplanen, så alle 1100 boliger moderniseres i forhold til bad, tilgængelighed, gode fællesfunktioner og sammenhæng med lokalområdet senest i 2024.

Partierne er enige om at arbejde videre med de nye projekter, som ligger i Masterplanen om modernisering af plejeboliger, så også den fremtidige kapacitet sikres. Ældre på Frederiksberg kan være trygge ved, at de kan flytte til en moderne og tidssvarende plejebolig, når de ikke længere kan klare sig i eget hjem.

De langstrakte bygge- og moderniseringsprojekter må ikke betyde længere ventetid på plejebolig. Partierne er derfor enige om at afsætte 3,5 mio. kr. til udvidelser og etablering af flere boliger i tilknytning til eksisterende plejecentre i 2018-2022, således at behovet for plejeboliger både nu og i den nærmeste fremtid imødekommes.

Et lokalt sundhedsvæsen med sammenhængende indsatser

Udviklingen af det lokale sundhedsvæsen skal fortsætte, så borgerne oplever helhed og sammenhæng i indsatserne, når kommunen samarbejder med et højt specialiseret hospitalsvæsen med stadig kortere indlæggelser og større vægt på ambulante behandling og hjemmebehandling.

Samlingen af kommunens døgnrehabilitering på Frederiksberg Hospital har givet et mærkbart løft og en væsentlig serviceforbedring for brugerne.

Placeringen på hospitalsgrunden er en vigtig ramme for fortsat udvikling af samarbejdet mellem kommunen og regionen. Partierne er enige om, at det tætte samarbejde med regionen skal fastholdes med henblik på sikring af både aktivitet og kvalitet i rehabiliteringsindsatsen og forebyggende tilbud.

Det er i særlig grad borgere med kroniske sygdomme, ældre borgere med hyppige indlæggelser og borgere med demens, som har glæde af de styrkede samarbejder og fælles indsatser.

Partierne er enige om, at der fremadrettet i dette arbejde sikres maksimalt fokus på at nedbringe antallet af indlæggelser og genindlæggelser. Der fremlægges status for dette forud for næste års budget.

Udvikling og social ansvarlighed (Socialudvalget)

Gode rammer og sammenhænge for borgere med handicap eller udviklingshæmning

Nogle borgere har behov for støtte og hjælp for at blive i stand til at deltage i samfundet på lige fod med andre. Det gælder i særlig grad borgere med handicap eller udviklingshæmning.

Partierne ønsker, at alle tilbud og indsatser har den størst mulige effekt i forhold til at mestre eget liv og derfor tager udgangspunkt i borgerens egne behov og muligheder. På den baggrund skal den samlede modernisering af det specialiserede socialområde færdiggøres de kommende år med fokus på gode fysiske rammer, høj faglighed med fokus på borgeren og en bæredygtig økonomi.

Partierne afsætter penge til varig drift af "alternative plejeboliger" med plads til i alt 20 ældre borgere med misbrug og sindslidelse. Det er borgere, der har brug for fysisk pleje og omsorg, og som har nogle særlige behov, der ikke kan dækkes på kommunens øvrige plejecentre.

Med budgettet afsættes også penge til at dække den stigende aktivitet på området, og der sættes fokus på bedre sammenhæng mellem børne- og voksenområderne. Partierne ønsker en opfølgning på implementering af dette. Her skal fokus være på sammenhængende forløb for den enkelte unge og dennes pårørende og flere tilbud og indsatser, der dækker både børne- og voksenområderne.

Sammenhæng i indsatsen for borgere med psykisk sygdom

Partierne ønsker at videreudvikle en samlet integreret psykiatrisk indsats målrettet alle borgere, der er i akut ambulans behandling, er indlagt eller i ambulans behandling i psykiatrien.

Med tiltaget skabes et grundlag for et styrket strategisk samarbejde med Region Hovedstaden. For den enkelte borger vil det give en mere sammenhængende indsats og helhed i forhold til både den kommunale og den regionale indsats, for eksempel i form af fælles handleplan og én kontaktperson i forhold til borgerens samlede forløb.

Der afsættes 5,8 mio. kr. frem til 2020, hvor den styrkede indsats evalueres.

For at sikre, at unge borgere, der er vokset op i familier med alkoholproblemer har mulighed for terapeutisk behandling hos TUBA, afsætter partierne penge til en samarbejdsaftale i 2018-2019 for unge mellem 24 og 35 år.

Social bæredygtighed - en by i balance

Frederiksberg er – og skal fortsat være - en tryk, levende og inkluderende by, der understøtter borgerens livskvalitet i hverdagen. Partierne har de senere år prioriteret den socialt

bæredygtige by gennem en stærk integrationsindsats, gennem områdebaseret og helhedsorienteret byudvikling, boligsociale indsatser og samarbejde med især de almene boligorganisationer.

I 2018 fremlægges et samlet plangrundlag for den socialt bæredygtige by med pejlemærker for arbejdet. Sammen med en midtvejsstatus for brugen af anvisning og udlejning i den almene sektor skal dette danne grundlag for en ny prioritering af både sociale indsatser, områdefornyelser og andre tiltag i forhold til social bæredygtighed i byen.

Partierne ønsker en opfølgning på dette, og heri skal indgå et fælles blik på alle kommunale såvel som private investeringer i det enkelte lokalområde.

Som et vigtigt led i at understøtte den gode integration af flygtninge på Frederiksberg, lægger partierne vægt på, at der fortsat arbejdes på at tilvejebringe boligløsninger spredt ud over hele byen gennem en række initiativer i et bredt samarbejde med almene boligorganisationer, private udlejere, fonde mv. Boligløsningerne skal være en central del af indsatsen, for at alle flygtninge så hurtigt som muligt integreres i forhold til lokalsamfund, sprog, uddannelse og job.

Integrationspakke – forebyggelse mod rekruttering til bander og radikalisering

Partierne ønsker at styrke den forebyggende indsats for børn og unge, så bandetilknæthed, radikaliseringsstendenser eller anden ekstremisme ikke opleves på Frederiksberg.

Partierne afsætter på den baggrund 2,5 mio. kr. årligt i 2018 og 2019 til en styrket forebyggende boligsocial indsats på tværs af flere boligområder i tæt sammenhæng med indsatsen i SSP, Ungecentret og klubberne.

Indsatserne tilrettelægges i samarbejde med relevante almene boligorganisationer og foreningslivet. Integrationsrådet og Ungerådet inddrages i den nærmere udmøntning, der bl.a. vil omfatte en særlig indsats for unge piger, Demokratiskole, Turbolæsning på Ungdomsskolen, samt målrettede tværgående tiltag.

Udsatte borgere

Partierne er enige om at prioritere de mest udsatte borgere med særlige behov i forhold til misbrug, hjemløshed eller andre sociale udfordringer. Den videre udvikling af området skal ske med forebyggelse som udgangspunkt og i dialog med Udsatterådet, der nedsættes i 2018.

Partierne er enige om at fortsætte indsatsen for unge hjemløse og for at forebygge hjemløshed blandt unge gennem en tidlig koordineret sagsbehandling og bostøtteindsats for udsatte unge, der har behov for støtte. Dette skal sikre, at kommunens gode resultater i forhold til unge hjemløse kan fastholdes.

Der afsættes 0,9 mio. kr. frem til 2020, hvor der gøres fornyet status for indsatsen.

Partierne er også enige om at fortsætte den fremskudte sagsbehandling for udsatte og hjemløse borgere over 30 år. Gruppen har ofte komplekse problemstillinger, og den fremskudte indsats er afgørende for at nå gruppen og få iværksat målrettede og koordinerede indsatser med henblik på både selvforsørgelse og en samlet social handleplan.

Der afsættes 0,9 mio. kr. frem til 2020, hvor tilbuddet evalueres.

Beskæftigelse og uddannelse for alle borgere (Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget)

Vækst og beskæftigelse

Partierne ønsker et fortsat fokus på at skabe vedvarende vækst, stimulere beskæftigelsen og nedbringe ledigheden.

Derfor skal kommunen styrke og prioritere samarbejdet med virksomheder i alle sammenhænge. Det gælder både i forhold til rådgivning for iværksættere, støtte og samarbejde i forbindelse med rekrutteringer og fastholdelse.

Partierne ønsker at fortsætte med et stærkt fokus på selvforsørgelse for de flygtninge, som kommer til Frederiksberg. Gennem virksomhedssamarbejder og brug af målrettet branchekendskab skal kommunen understøtte, at den enkelte flygtning hurtigst mulig kommer ud på arbejdsmarkedet. Det er både god integration og god økonomi.

Partierne ønsker fortsat opfølgning på denne indsats.

Unge godt på vej

Partierne prioriterer de unge på Frederiksberg ved at arbejde for, at så mange unge som muligt får en uddannelse og kommer i job. Partierne er enige om at afsætte 1,0 mio. kr. i 2018-2019 til at udvikle ungeområdet med fokus på en mere integreret, sammenhængende og helhedsorienteret indsats.

Forud for udmøntningen fremlægges en tværgående analyse vedr. anbefalingerne fra ekspertgruppen for "Bedre veje til en ungdomsuddannelse" til fælles drøftelse mellem alle relevante politiske udvalg.

Dette skal sikre den bredest mulige forankring og den bedste hjælp til de unge med behov for en sammenhængende indsats. Nøgleordene er én indgang for den unge, ét mål, én fælles plan og én kontaktperson.

Enkelte unge har helt særlige udfordringer og problemer for at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse. Partierne er derfor enige om at fortsætte den såkaldte IPS-indsats (beskæftigelsesindsats for psykisk udsatte unge) frem til 2020 med 0,5 mio. kr. årligt. Indsatsen er en særlig støtte, der hjælper unge med svære sindslidelser i gang med uddannelse og arbejde.

Integrationspolitisk redegørelse

Partierne forventer, at borgere med indvandrer- eller flygtningebaggrund indgår i samfundet som aktive medborgere. Et vigtigt element er at sikre og fastholde uddannelse og job for alle.

Det forudsætter blandt andet kendskab til dansk som sprog, en god opvækst for børnene, fælles værdier og lyst og vilje til deltagelse i arbejds- og samfundslivets mange aktiviteter

på lige fod med alle andre. Partierne afsætter 0,3 mio. kr. til at udarbejde en integrationspolitisk redegørelse, som på tværs af sektorer og på tværs af byen fortsat skal sætte fokus på at skabe de bedste rammer for integration i forhold til lokalsamfund, sprog, uddannelse og job.

Muligheden for at vende tilbage til hjemlandet synliggøres ligeledes gennem information om repatrieringsmuligheder.

Det grønne og bæredygtige Frederiksberg (By- og Miljøudvalget og Bolig- og Ejendomsudvalget)

En grøn pakke til gavn for miljø og klima

Frederiksberg er den grønne by i byen. Det grønne er et afgørende element i Frederiksberg særlige identitet, ligesom bæredygtighed i miljømæssig forstand er en integreret del af enhver indsats og aktivitet på Frederiksberg. Det er to dimensioner, som partierne er optaget af at videreudvikle.

Den ambitiøse klimatilpasningsindsats, der skal ruste Frederiksberg overfor hyppigere og kraftigere skybrud og minimere risikoen for oversvømmelser og følgeskader, bliver for alvor til virkelighed de kommende år. Indsatsen medvirker også til at gøre Frederiksberg endnu grønnere og mere frodig med byrum, der inviterer til ophold og aktivitet for alle generationer.

På den baggrund er partierne enige om at afsætte 4 mio. kr. i 2018 til en grøn pakke, som yderligere styrker indsatsen for et renere, grønnere og mere bæredygtigt Frederiksberg. Pakken består af:

- Det grønne Frederiksberg

Partierne er enige om at plante flere træer på Frederiksberg og skabe mere grønt på gavle og i byens rum. Det forbedrer klimaet, øger biodiversiteten og gør byen smukkere. Borgerne skal involveres i, hvor der skal plantes træer – alle skal kunne se mindst et træ fra deres vindue.

Frederiksberg Allé er en af de smukkeste i landet. Allerede i år udskiftes en række af lindetræerne, og partierne er enige om at plante træer det sidste stykke ned mod Vesterbrogade.

Ved at begrønne byens rum kan de i endnu højere grad fungere som haver og grønne åndehuller. Partierne er enige om at gennemføre en kortlægning af mulighederne og gennemføre de første projekter allerede i 2018.

Endelig er partierne enige om at forstærke indsatsen for at gøre Frederiksberg endnu grønnere ved at skabe grønne gavle på bygninger.

- Et renere Frederiksberg

Byen er fuld af aktivitet også efter normal arbejdstid, og partierne er derfor enige om at fortsætte den succesfulde styrkede indsats for et renere Frederiksberg med intensiveret renholdelse frem til kl. 20.00 i hverdagene. Det styrker også grafittibekæmpelsen.

- Det bæredygtige Frederiksberg

Partierne ønsker fortsat at fastholde og udvikle Frederiksbergs bidrag til den grønne omstilling. Partierne lægger således vægt på målet om, at Frederiksberg bliver CO2-neutral senest i 2035. Partierne vil i samarbejde med private og andre aktører arbejde aktivt for, at det ambitiøse mål om muligt nås tidligere end 2035, bl.a. ved, at kommunen i dialogen med private bygherrer opfordrer til CO2-neutralt byggeri.

Investeringerne i bæredygtighed skal skabe størst mulig effekt. Partierne er derfor enige om at forudsætte, at Frederiksberg Kommunes deltagelse i Gate 21-samarbejdet fra 2019 overgår til et almindeligt medlemskab. I stedet prioriteres pengene til andre klimatiltag, der fremmer en bæredygtig udvikling.

FNs verdensmål skal netop føre til en bæredygtig udvikling i både økonomisk, social og miljømæssig forstand. Partierne er enige om at tage et medansvar for Danmarks opfyldelse af FNs 17 verdensmål og er enige om, at der i 2018 og 2019 udarbejdes et roadmap for, hvordan Frederiksberg med størst muligt involvering af borgerne og andre aktører kan understøtte verdensmålene i relevante strategier og politikker.

Borgernes egen affaldshåndtering udgør også et vigtigt bidrag i den grønne omstilling og bestræbelserne på at skabe bæredygtige kredsløb for ressourcerne. En markant udfordring for at øge den bæredygtige affaldshåndtering er, at der er begrænset plads til affaldsbeholdere, herunder de nye beholdere til madaffald, som skal opstilles i 2018. For at minimere antallet af affaldsbeholdere er partierne enige om at søge affaldsindsamlingen optimeret, bl.a. gennem forsøg med indsamling af plast og metal fra villaer og rækkehuse i samme affaldsbeholdere.

Bedre og flere legepladser

Frederiksberg har mange gode legepladser fordelt over hele kommunen. Men i de senere år er der kommet mange nye borgere til, hvoraf en stor del er børn. Legepladser bliver derfor brugt flittigt, og det giver et stort slid, som skaber et større behov for renovering og for at løfte legepladserne kvalitetsmæssigt. Det kan f.eks. være med nye legeredskaber eller nyindretning.

Partierne er enige om en samlet pulje på 1,4 mio. i 2018 til legepladser. Arbejdet tager udgangspunkt i de bedste ideer ud fra lokale behov og henvendelser fra borgerne, samt løsningsforslag fra det udførte servicetjek af kommunens legepladser samt motions- og bevægelsespladser.

Nye byrum ved Falkoner centeret

Når metroen og det nye Falkoner Center åbner i 2019, opstår der en mulighed for et helt nyt centralt byrum på Frederiksberg. Det er aftalt, at ATP som ejer Falkoner Centeret vender rampen, som i dag betjener deres parkeringskælder under Falkoner Centret og flytter den, så der bliver adgang fra Howitzvej.

Partierne er enige om at afsætte 12 mio.kr. til at nedlægge rampen til parkeringskælderen under Frederiksberg Gymnasium og i stedet skabe en ny forbindelse under jorden, så der kun er én rampe, som betjener begge parkeringsanlæg. Det giver mulighed for at friholde byrummet for biler og partierne er enige om at skabe et sammenhængende byrum, der omfatter både Sylows Allé og Sylows Plads. Der etableres endvidere 20 nye parkeringspladser under jorden.

Flere parkeringspladser

Fremover skal det være lettere for borgere og besøgende på Frederiksberg at finde en parkeringsplads. Der er identificeret et potentiale for 1600 ekstra p-pladser og partierne er enige om i 2018 at udarbejde en handlingsplan for eventuel udnyttelse af dette potentiale, hvor grønne elementer indtænkes i det omfang, det giver mening.

Partierne er enige om at afsætte ekstra penge til etablering af nye parkeringspladser i 2018. Målet er, at der i 2018 anlægges 200 flere parkeringspladser i byen. Det er mange nye pladser, som vil gøre en mærkbar forskel. Men det betyder også, at nogle af de nye parkeringspladser kan have karakter af midlertidighed, fordi de senere bliver tænkt ind i større klimatilpasningsprojekter og projekter i byrummene.

Partierne er også enige om, at P-pladser i perioder med lav udnyttelse kan bruges til borgeraktiviteter og grønne elementer af midlertidig karakter i dialog med borgerne.

Udvikling af Frederiksberg hospitalsområde

Frederiksberg Hospitalsområde rummer et betydeligt potentiale for at gøre Frederiksberg endnu grønnere og samtidig skabe en ny attraktiv bydel med sit eget særpræg. Det er det sidste større område i kommunen, der kan byudvikles, og det er her Frederiksberg Kommune kan sikre sig rummelighed til virksomheder, offentlige service, rekreative og kulturelle aktiviteter samt boliger, som der vil blive behov for i de kommende mange år.

Partierne er enige om, at den kommende udvikling af grunden skal tage udgangspunkt i hospitalsgrundens særlige karakter med det særlige kulturmiljø med mange bevaringsværdige bygninger og den frodige grønne karakter. Endvidere er ambitionen at fastholde og udvikle Frederiksberg som en socialt bæredygtig by, og partierne er derfor enige om, at eventuelle kommende boligbyggerier på hospitalsgrunden skal ske på en måde, der sikrer variation i bolig- og ejerformer, idet både almene boliger og ungdomsboliger skal indgå i udviklingen – jf. principperne i Kommuneplan 2017.

Partierne er på den baggrund enige om at afsætte yderligere midler, således at der er i alt 7 mio.kr. i budgetperioden til udvikling af hospitalsgrunden, herunder omfattende borger- og aktørinddragelse i forbindelse med den kommende udviklingsproces.

Områdefornyelse Finsensvej

Igennem mange år har der været områdefornyelse i forskellige kvarterer på Frederiksberg. Det største og nyeste skud på stammen er Nordre Fasanvej Kvarteret. Partierne er enige om, at det er vigtigt at bygge videre på de gode erfaringer, der er opnået med både fysiske og boligsociale indsatser i samarbejde med borgerne i Svømmehalskvarteret, Søndermarkskvarteret og ved Nordens Plads. Der igangsættes derfor en foranalyse og et ansøgningsarbejde for en ny områdefornyelse omkring den vestlige del af Finsensvej.

Hurtigere byggesagsbehandling

En kompetent og effektiv byggesagsbehandling er vigtig, når borgere og virksomheder gerne vil bygge om og forbedre deres fysiske rammer, eller når f.eks. drømmen om en ny altan skal realiseres. Partierne er enige om, at sagsbehandlingstiden skal nedbringes, og målet er en halvering. Derfor afsættes 2,0 mio. kr. i 2018, 1,7 mio. kr. i 2019 samt 2,2 mio.kr. i 2020, idet også grundlaget for at beskytte Frederiksberg Kommunes mange kulturmiljøer og bevaringsværdige bygninger styrkes.

Senest i 2020 skal området evalueres for at vurdere behovet for eventuelt at videreføre bevillingen.

Partierne lægger vægt på at understøtte det beskæftigelsesrettede samarbejde mellem Frederiksberg Kommune og erhvervslivet om at forenkle og udvikle ansøgningsprocessen i byggesager.

Bispeengbuen

Partierne er enige om at udarbejde et oplæg til, hvordan Frederiksberg Kommune kan bidrage til en eventuel kommende beslutningsproces om at udvikle området ved Bispeengbuen, herunder en mulig nedrivning.

Dyrevelfærd

Partierne er enige om at løse problemet med vilde katte ved at indgå et samarbejde med Kattens Værn.

Et levende kultur- og fritidsliv på Frederiksberg (Kultur- og Fritidsudvalget)

Aveny-T

Aveny-T er en vigtig del af Frederiksbergs teaterliv. For at fastholde den meget positive udvikling, teatret er inde i, med en skærpet ungdomsprofil, er partierne enige om at afsætte yderligere 1,5 mio. kr. i 2018 til teatrets drift.

Copenhagen Phil

Copenhagen Phil er et af landets bedste symfoniorkestre, som med udgangspunkt på Frederiksberg dækker hele Sjælland. Som følge af, at staten reducerer sit tilskud til orkestret er partierne enige om at støtte Copenhagen Phil med 0,75 mio. kr. i 2018 og 0,5 mio. kr. i 2019.

I 2018 tilstræbes ved yderligere fondsfinansiering at skabe mulighed for, at Copenhagen Phil afholder flere arrangementer på Frederiksberg. Det tilstræbes ligeledes, at der sker et stærkt samarbejde mellem den kommende Kultur- og Musikskole og Copenhagen Phil i form af en aftale, som definerer et fremtidigt samarbejde.

Copenhagen Pride

Organisationen bag Copenhagen Pride arbejder – bl.a. med støtte fra Frederiksberg Kommune - aktivt på at tiltrække de store mangfoldighedsevents World Out Games og World Pride i 2021 til Hovedstaden.

Såfremt Hovedstaden får tildelt værtskabet til ét eller begge arrangementer, er partierne enige om, at forvaltningen afklarer scenarier for Frederiksberg Kommunes bidrag til afviklingen af arrangementerne og afsøger mulighederne for fondsfinansiering frem mod budget 2019.

Bevæg dig for Livet

Partierne er enige om i 2018 og 2019 at afsætte 0,5 mio. kr. i hvert år til første fase i samarbejdet og aftalen med DGI & DIF og Frederiksberg Kommune om det ambitiøse projekt Bevæg dig for Livet på Frederiksberg.

Bevæg dig for livet skal løftes i tæt samarbejde med Frederiksberg Idrætsunion, foreningslivet, ældreorganisationer og byens aktører i øvrigt.

Fritidspas for børn og unge samt flygtninge

For at sikre alle borgere de bedste muligheder for deltagelse i fritidslivet, er partierne enige om at afsætte penge i 2018 med henblik på at fortsætte fritidspas til børn og unge samt flygtninge.

Idrætshaller

Flere borgere på Frederiksberg og ventelister til idrætsforeningerne øger presset på idrætshaller. Partierne er derfor enige om at afsætte 1,8 mio. kr. til afdækning af mulighederne for at etablere nye idrætsfaciliteter i første ombæring på Nordens Plads.

I projektet undersøges det i 2017 i samarbejde med private, om Frederiksberg Kommune kan udbyde et eller flere arealer med henblik på salg af byggeret og andre finansierings-elementer med henblik på at igangsætte arbejdet i 2018. Målet er at neutralisere den samlede udgift til at bygge en idrætshal.

Der er igangsat de indledende skridt til en byudvikling på Københavns Universitets tidligere arealer ved Rolighedsvej. Parterne er enige om at undersøge, om byudviklingen kan give anledning til, at der kan indpasses nye idrætsfaciliteter, eller at de eksisterende faciliteter i området kan udvikles eventuelt i samarbejde med private aktører.

Lokale til ungdomspartier m.v.

Partierne er enige om at stille lokale til rådighed for Ungerådet, Handicaprådet, ungdomspartierne og eventuelt frivillige grupper. I den forbindelse undersøges det bl.a., om Fælleshuset ved Frederiksberg Stadion kan anvendes til formålet.

Kulturpuljer

Kulturpuljerne øges med 0,5 mio. kr. i 2018, 19 og 20 for at styrke den positive udvikling i kulturelle events og arrangementer til gavn for borgere, og som også er med til at tiltrække turister og dermed styrke erhvervslivet.

Effektiv administration i Frederiksberg Kommune (Magistraten)

Administrative effektiviseringer

Partierne er enige om, at personalereduktioner som følge af de i budgetforslaget indarbejdede administrative effektiviseringer såvidt muligt sker ved naturlig afgang. Der forelægges en udmøntningsplan for Magistraten primo 2018.

Nytænkning af udbud

Frederiksberg Kommune ønsker fortsat en styrkelse af samarbejdet med den private sektor.

Sigtet er, at Frederiksberg Kommune og den private sektor udveksler ideer i tæt dialog med henblik på innovative og bæredygtige løsninger, der optimerer kommunens service til borgerne.

For at bidrage til nytænkning af nye udbud, skal forvaltningen indhente privat konsulentbistand omkring Frederiksberg Kommunes udbudsplan samt inddrage Dansk Erhverv og DI i arbejdet med udbud.

Gode vilkår for erhvervslivet på Frederiksberg

Partierne er enige om, at vilkårene for at drive virksomhed på Frederiksberg skal være endnu bedre, hvilket partierne lægger vægt på, bliver et væsentligt element i den kommende erhvervsstrategi. En strategi som udvikles i samarbejde med byens erhvervsliv.

De eksisterende tilbud til almindelige iværksættere skal derfor videreføres i 2018 og 2019, ligesom den opprioriterede erhvervsservice i forvaltningen også videreføres i samme periode.

Partierne er også enige om at støtte arbejdet med at tiltrække flere kongresser til Hovedstaden, herunder til Frederiksberg, hvor der bl.a. er ved at blive opført et nyt kongres & musicalhotel. Det skal ske ved, at Frederiksberg Kommune bidrager til etablering af en kongresfond i regi af Wonderful Copenhagen med 0,2 mio. kr. i hvert af årene 2018 og 2019.

Fundraiser

Partierne ønsker at afprøve mulighederne for at styrke fundraising i Frederiksberg Kommune. Til formålet afsætter partierne 0,1 mio. kr. i hvert af årene 2018 og 2019 til opstart af konkrete projekter eventuelt i samarbejde med eksterne samarbejdspartnere.

Økonomiaftalen mellem KL og regeringen

Denne aftale er indgået under forudsætning af, at kommunernes budgetter for 2018 i hele landet under ét overholder rammerne i økonomiaftalen mellem KL og regeringen.

I det samlede anlægsbudget er der taget højde for, at Frederiksberg Kommune i den kommende budgetkoordinationsproces kan bidrage med 15 mio. kr. til, at kommunerne under ét overholder den anlægsramme, som er aftalt med regeringen.

Frederiksberg den 10. september 2017

For Det Konservative Folkeparti

For Venstre

For Radikale Venstre

For Dansk Folkeparti